

MŪSŲ TAUTIŠKUMO ŠAKNYS

Lietuvių tautininkų sąjunga, "Lietuvių tautos" redakcija ir Lietuvos Mokslininkų rūmai balandžio 28 d. organizavo konferenciją "Inteligentija ir lietuvių tautos gyvybingumas: dabartis ir ateitis". Renginyje, kuris vyko Lietuvos mokslų akademijos salėje, pranešimus skaitė profesoriai: Algirdas Gaižutis, Vytautas Kubilius ir Romualdas Grigas.

Mūsų skaitytojams pateikiame prof. R. Grigo straipsnį, dar prieš šį renginį atsiųstą "Dirvai".

Prof. Romualdas Grigas

Mums, lietuviams, senoji tradicinė jaukiose kaimo bendruomenėse užgimusi ir šimtmečiais šlifluota kultūra, buvo mūsų gelbėjimosi ratas nuo svetimųjų, gynimosi priemonė nuo priespaudos okupacijų metais. Pamenu pokario metus, savo dienas, kai mokiausi žemės ūkio techniku-me... Dažnai tada užgėsdavo elektros šviesa, kurią gaudavome iš netoliese, ant Mūšos upės pastatytos hidroelektrinės. Mes tamsoje tada dainuodavome liaudies dainas... Tose dainose – o jų, pamenu, išdainuodavome daugiau negu šimtą – buvo išsaugota praeitis, tėvų dvasia, jų viltys ir skausmas. Jos tarsi savime primindavo mums pagrindinę pareigą – išlikti lietuviams ir mylėti savo tėvynę

Lietuvą. Ir mes pasijusdavome esą tautos – didelės, vieningos ir nenugalimos šeimos nariais.

Kol gyvuoja tautiška kultūra, tol gyvuoja natūralus tautiškumas. Kol gyvuoja aplinka, kurioje pilna tos kultūros simbolių: liaudies dainų, pasakų, rakandų su aiškiais etnografiniais ženklais, ritualinių švenčių; kol žmogus vaikšto po žemę, kuri alsuoja istorijomis, padavimais – dvyrių ženklais, jo nereikia agituoti už tautišumą. Jis – žmogaus sieloje. Didesnės bėdos su tautišku prasideda ten, kur žmogų ima supti vadinamoji "bendražmogiškoji" arba "pasaulinė kultūra": tos pačios po visą žemę sklindančios melodijos, mados, teatrai, technologijos, tie patys kompiuteriai.

Dar kartą susimąstykime: kame yra lietuviškumas, mūsų tautinio savitumo šaknys? Kokios jos dabar, patekus į atvirą ir sparčiai modernėjančią, tarpusavyje besijunginanti pasaulį?

Pirmasis ir pagrindinis šaltinis – kalba. Ji unikali ir, kaip tvirtinama, – seniausia iš indoeuropiečių. Okupacijos metais ji buvo žalojama mūsų kultūrai svetimomis sąvokomis ir svetima jai mąstysena. Pagaliau, buvo siekiama ją visai išstumti iš valstybinio gyvenimo. O dabar? Mūsų dienomis atsiranda uolių profesorių, kurie pasistažavę Amerikoje ar kitur, lyg susigėdę savo "provincialumo", net mokslinėse konferencijose, kurios vyksta Lietuvoje, verčia magistrantus ar doktorantus kalbėti angliškai. Lietuvoje apstu mokslinių žurnalių, kurie leidžiami tik anglų kalba. Jeigu ši tendencija išsivys, tai lietuvių kalba, kaip ir lenkmečiu ar carinės Rusijos laikais, gali vėl būti

Kuo galima išreikšti visa tai, kas sutelpa į vieną mažą, bet niekuo nepakeičiamą žodį, kurį ištariame pirmą kartą gyvenime? MAMA, tau skirtos pačių talentingiausių poetų eilės ir dailininkų drobės, nuostabiausių muzikos kūrinių melodijos. Bet ir jos niekada neprilygs dieviškojo gėrio versmei, kylančiai iš tavo širdies.

V. Stančikaitės-Abraitienės pieš.

laikoma "prasčiokiška", tik dar labiau užteršta aibe svetimybų.

Antrasis mūsų tautiškumo šaltinis – tautinė kultūra (etnokultūra). Bet ji, užgimusi žemdirbystės epochoje, tampa tarsi savaime nebegyvybinga dabartiniams – moderniosios, poindustrinės visuomenės laikais. Tiesa, buvo metas, kai Lietuvos (Nukelta į 4 psl.)

Balys Gaidžiūnas

TREČIAS ŽODIS

Prie Tavo amžinybės kryžiaus verkė Tavo motina,
Ji viską Tau norėjo atiduot, kad tik skausmai mažėtų,
Kad veidą kruviną nušluostytų, pridengtų nuo kaitros.
Ir kitos moterys, stovėjusios greta, iš skausmo alpo,
Kad tyčiojas kareiviai, kad jie širdies neturi,
Kad jie apsvaigę ir nuo vyno ir nuo žudymo aistros.

Rūpinais ir Tu ant kryžiaus, kad lieka motina,
Kas jai padės užbaigti žemišką kelionę.
Tavo paties kelionė turėjo baigtis, kaip pranašų sakyta,
Bet jai dar liko eit takais grublėtais,
Kentėt už tai, kad buvo dangiškos šviesos apšviesta,
Kad gimdė, išnešė per tyrlaukius, mokėjo nuo Erodo slapstyti.

Ir Tu tada pamatęs savo mokinį prie kryžiaus
Į motiną kreipeis sakydamas: *Moterie, štai sūnus tavasis!*
O mokiniui sakei: *Sūnau, štai tavo motina!*
Ir mokinys supratęs Tavo žodžių šventą prasmę
Nusilenkė ir pažadėjo ją globot ir saugoti nuo priešų,
Kol pergalė laimės, kol baigsis ši diena kančios prisotinta.

O Viešpatie, ir mūsų motinos kančioje alpo,
Kai laisvės vyrų nužudytus kūnus niekino,
Kai pjaustė liežuvius, ausis, vielomis žaboję,
Kad išsigintų, smerktų, priespaudoj palūžtų,
Kad tik išniekintų tą ilgą laisvės kelią,
Kuriuo manieji broliai eidami mirties nebojo.

Druskininkų apylinkėse.

Viktoro Kučo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **MINISTERIJOS.** Pagal naują Vyriausybės įstatymo redakciją Lietuvoje bus 14 ministerijų. Tai - Aplinkos, Finansų, Krašto apsaugos, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Teisingumo, Užsienio reikalų, Ūkio, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų, Vidaus reikalų, Žemės ūkio ministerijos. Seimas panaikino tris ministerijas: Europos reikalų, Ryšių ir informatikos bei Statybos ir urbanistikos.

• **SANTARVĖS AŽUOLUS SODINO ATSKIRAI.** Johno Basanavičiaus gimtinėje Ožkabaliuose, Tautinio atgimimo ažuolyne balandžio 25 d. ažuolų giraitę pasodino Kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto signatarai. Tautinio atgimimo ažuolynas Ožkabaliuose įkurtas 1989 metais. Čia jau ošia tūkstančiai ažuolų ir kitų medžių. Kasmet didėjančiame ažuolyne jau žaliuoja medžiai, skirti tautos šviesuoliams, Lietuvos laisvės gynėjams. Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir premjeras Gediminas Vagnorius Santarvės ažuolą pasodino Vilniuje.

• **PROTESTAS.** JAV lietuvių bendruomenės Krašto valdyba išsiuntė laišką senatoriui Jaff Bingaman, kuriame jis raginamas atsiimti savo siūlomą NATO sutarties papildymų pataisą. Senatoriaus J. Bingaman pataisa nukreipta prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystę NATO.

• **NORAI GRAŽŪS – DARBU NESIMATO.** Praėjusių metų liepą Jonavoje susirinę Šventosios jūrų uosto atkūrimo sumanytojai nusprendė steigti AB "Šventosios jūrų uostas". Vienas iš šio sumanymo autorių, Seimo Ekonomikos komiteto narių Stasys Malkevičius sako: "Jei šiandien pradėtume rekonstruoti Šventosios uostą, jau po metų pirmasis laivas galėtų būti pakrautas. Bet šiandien dar neaišku, kada bus pradžia".

• **LDDP GRUPĖ SEIME SUSTIPRĖJO.** Iš Seimo pasitraukus dabartiniam sveikatos apsaugos ministrui Mindaugui Stankevičiui, kuris buvo išrinktas pagal LDDP rinkimų sąrašą, jo vietą turėjo užimti pirmas iš šio sąrašo į Seimą nepatekęs partietis. Atsisakius V. Bulovui, dirbančiam Kazachstane ambasadoriumi, Seimo nario vieta atiteko Juozui Bernatoniui, kuris 1992-1996 metais buvo Seimo Pirmininko pavaduotojas, o vėliau – A. Brazausko referentas. J. Bernatonis žada ateityje "visuomeniniais pagrindais talkinti Prezidentui A. Brazauskui, ypač jo vardo fondo veikloje".

• **DAR VIENA PARTIJA.** Balandžio 25 d. Vilniuje įsteigta politinė socialliberalų partija - "Naujoji Sąjunga". Jos pirmininku vienbalsiai išrinktas advokatas Artūras Paulauskas, pralaimėjęs prezidento rinkimus. Absoliuti dauguma steigiamojo suvažiavimo dalyvių - žmonės, rėmę A. Paulauską per Prezidento rinkimus, daugiau nei trečdalis - jaunimas. Vienas iš naujosios partijos tikslų yra sustiprinti opoziciją valdžiai, nes "tik stipri opozicija padeda valdžiai išvengti klaidų". Programos pagrindu tapo A. Paulausko prezidento rinkimuose skelbtos idėjos. Naujosios partijos vietą jis apibūdino "kiek į kairę nuo centro".

• **VAIKŲ PADĖTIS.** Balandžio 25 d. Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacijos "Gelbėkit vaikus" 7-ojo suvažiavimo dalyviams buvo pristatyta Vyriausybės ataskaita apie vaikų padėtį Lietuvoje. Pasak Respublikinės vaikų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus Valdo Vadoklio, Vyriausybei spaudžiant, iš ataskaitos išbraukti visi neigiami faktai. Profesorius Vinco Aurylos teigimu, Lietuva pirmąją pasaulyje pagal vaikų agresijos ir savizudybių atvejus. "Mes negalime taip įžūliai meluoti tarptautinei bendrijai, kad Lietuvoje - viskas gerai" - aiškino organizacijos "Gelbėkit vaikus" direktorė Loreta Trakinskienė. Lietuvoje dabar yra 933 tūkst. vaikų iki 18 metų. 135 tūkst. nepilnamečių auga socialiai remtinose šeimose. 13 tūkst. augintinių globoja įvairios įstaigos, o 6 tūkst. vaikų randa šilumą svetimose šeimose. Vien per praėjusius metus savo tėvų globos neteko 3 tūkst. 175 vaikai.

• **NUSIKALTIMAI.** Generalinio prokuroro pavaduotojas K. Betingis pripažino, kad per tris šių metų mėnesius, lyginant su 1997-aisiais, sunkių nusikaltimų šalyje padaugėjo 10 proc. Iš 28 šiais metais nugriaudėjusių sprogimų kol kas išaiškinti tik 4. Nuo sprogo metu patirų sužalojimų mirė Šiaulių mokesčių inspekcijos sekretorė mašininkė Jūratė Radvičienė. Jai buvo 37 metai. Liko dešimtmetis sūnus ir penkiolikmetė dukra. Šeimai paskirta valstybės parama.

• **"VIDUTINIS" UŽDARBIS.** Statistikos departamento duomenimis Vidutinis darbo užmokestis visame Lietuvos ūkyje, neįskaitant personalių įmonių, kovą mėnesį sudarė 947,4 lito. Per mėnesį jis padidėjo 4,1 proc., o per metus - 24,3 procento. Mažiausiai kovą uždirbo žemės ūkio, medžioklės ir su tuo susijusių sričių (468 litai) bei miškininkystės (544 litai) darbuotojai. Didžiausias vidutinės algos (1855 litai) gavo aukščiausių valdžios valdymo institucijų, ministerijų, departamentų, tarnybų darbuotojai.

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Kanados premjero nutarimas aplankyti komunistinę Kubą sukėlė daug triukšmo tiek namie, tiek ir užsienyje. Premjeras Jean Chretien aiškino spaudai, esą patirtis rodo, kad bet kurios valstybės izoliavimas nepasiekia norimo tikslo ir nepakeičia jos vyriausybės ideologijos. Taip yra ir su Kuba. Pasitarimuose su jos vyriausybe premjeras Jean Chretien žadėjo ne tik girti Kubos revoliuciją ir garbinti jos vadą Fidelį, bet pasakyti jam tiesą į akis, nurodyti jo daromas klaidas ir atvirai svarstyti ekonomines klaidas, kurias Kubos vyriausybė darė praeityje ir daro dabar. Parlamente Kanados premjeras pasakė, kad Kubai reikia ne bausmių, bet atviro pokalbio, svarstymų ir paramos.

Premjero kelionei į Kubą pritaria ir kanadietis ekonomistas Archibald Ritter, kuris

yra dėstęs ekonomikos mokslus Havanos universitete. Jis patarė premjerui kalbėti su Kubos vadovais atvirai ir tiesiai, nors to ir nebus galima daryti prie televizijos kamerų, o tik už uždarytų durų.

Už šią kelionę Kanados premjeras sulaukė piktos kritikos JAV Senate. JAV ir Kanados tarpusavio santykiai yra labai geri, neskaitant tokių menkų šešėlių, kaip lašišų žvejų ginčai. Kol kas Kanada nėra nutraukusi prekybos su Kuba. Per paskutinius ketverius metus ta prekyba padidėjo keturgubai. Tuo tarpu į Kubą atostogauti važiuoja kasmet apie 169,000 kanadiečių, kurie anksčiau skrisdavo praleisti savo šaltas žiemos atostogas į Floridos kurortinius miestelius. Senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas senatorius Jesse Helms yra ypač nusistatęs prieš Kanados neutralumą ir prekybą su Kuba. Kartu su senatoriumi Burton jis yra bendraautorius JAV įstatymo, kuris nuo 1996 metų ragina bausti užsienio verslo firmas prekiaujančias su komunistine Kuba. Kaip žinoma, Kuba "revoliucijos" pra-

džioje nusavino daug amerikiečių įmonių, padarė joms didelių nuostolių. Tos užsienio bendrovės, kurios šio įstatymo nepaiso, yra baudžiamos: jų vadovams arba savininkams neleidžiama lankytis Amerikoje, draudžiama išduoti jiems kelionių vizas. Senatorius J. Helms pasakė, kad Kanados premjerui pirmiausia reikėjo pasikalbėti su buvusiais Kubos politiniais kalniais ir disidentais, o ne keliauti fotografuotis su Fidelio Castro.

Kanados premjeras Jean Chretien savo kritikams nurodė, kad priekaištų dėl savo vizito susilaukė net popiežius Jonas Paulius II. Neseniai įvykęs Pietų ir Šiaurės Amerikos valstybių vadovų suvažiavimas parodė, jog daug šio žemyno valstybių yra linkusios ištraukti Kubą į bendrą ūkinį gyvenimą. Kanados spauda primena, kad 1976 metais tuometinis Kanados premjeras Pierre Trudeau dalyvavo Havanoje vykusiame paradede ir šūkavo didžiulei kubiečių miniai: "Tegyvuoją Kubą! Tegyvuoją Fidel Castro!"

TAIKA BELFASTE

Airijos parlamentas priėmė istorinį įstatymą, numatantį gegužės 22 d. praveisti referendumą, kuriame rinkėjai patvirtintų Konstitucijos papildymą. Jame atsisakoma Airijos pretenzijų į Šiaurės Airijos teritoriją. Jei balsuotojai patvirtins šį aštuonių partijų sutartą kompromisinį planą, bus išrinktas naujas Šiaurės Airijos parlamentas, sudarytas iš katalikų ir protestantų atstovų. Rinkimai numatyti birželio 25 d. Šiaurės Airijos seimo atstovai rinks provincijos vyriausybę. Tikimasi, kad šis planas už-

baigs tris dešimtmečius užtrukusį pilietinį karą, kuriame žuvo daugiau kaip 3,400 žmonių.

Šis susitarimas įdomus tuo, jog abi pusės skelbiasi laimėjusios derybas. Protestantai, vadinamieji unionistai, džiaugiasi, kad ateitis sustiprins Šiaurės Airijos ryšius su Jungtine Karalyste, o katalikų stipriausia politinė jėga Sinn Fein mano, kad susitarimas paruošia kelią į Belfasto Airijos susijungimą su Airija.

Priešininkų būta abiejose pusėse, tačiau dabar tiek vieni, tiek kiti pabrėžia, kad at-

ėjo laikas įgyvendinti taiką, nors ji ir nebūtų amžina. Bijoma, kad jaunimo tarpe bus atskalūnų, kurie toliau tęs teroro veiksmus ir sieks susijungimo su Airijos respublika. Tik "seniai" pavargo, ieškodami teisingo sprendimo. Vienas toks katalikų "senių" veikėjas pasakė, kad visą savo gyvenimą jis praleido, dalyvaudamas slaptuose posėdžiuose ir ... laidotuose. Po tiek metų kovų visiems aišku, kad Šiaurės Airijos ateitis turi būti nuspręsta balsuojančios daugumos valia, o ne šūviais ar dinamito bombomis.

Keliais sakiniiais

• Britanijos premjeras Tony Blair pakvietė Palestinos vadą J. Arafat bei Izraelio premjerą Benjamin Netanahu į Londoną tęsti taikos derybų. Prieš tai premjeras T. Blair lankėsi Izraelyje, kur susitiko su abiejų pusių vadovais. Derybose dalyvaus ir valstybės sekretorė Madeleine Albright.

• Vietnamas perdavė Amerikai penkių JAV kareivių, žuvusių Vietnamo kare, kaulus. Palaikų priėmimas įvyko Havajuose, karo aviacijos ba-

zėje.

• Prezidentas B. Clinton uždraudė eksportuoti Britanijos ginklų pirkliams rankinius ginklus, kulkosvaidžius ir minosvaidžius, nes iš Britanijos jie pasiekia kitas šalis, net ir tas, kurioms ginklus parduoti uždrausta.

• Ruandos vyriausybė paskelbė, kad jau nuteisė 33 kaltinamuosius už 1994 metais įvykusias žudynes. Nuteistieji hutu genties karininkai buvo viešai sušaudyti trijuose šalies miestuose. Dar

tūkstančiai esančių kalėjimuose laukia teismo. Iki šiol išteisinta 20. Kai kurie nuteisti kalėti iki gyvos galvos, kiti – mažesnėmis bausmėmis. Valstybės kalėjimai – perpildyti.

• Balandžio 23 d. kalėjimo ligoninėje mirė seniai sergantis James Earl Ray, nuteistas 99 metus kalėti už kun. Martin Luther King nužudymą. J. E. Ray buvo 70 metų.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

KEISTUOLIAI PUOŠIA PASAULĮ

Senoje sodyboje už kažkada garsaus Kurtuvėnų dvairo (nelabai toli nuo Šiaulių) buvo apsigyvenusi mūsų artima giminaitė. Važiuodami jos aplankyti, jau iš tolo išvydome aukštus medžius, sodą ir išpūdingo dydžio medinį namą. Kaip paaiškėjo, jis buvo pastatytas dar praeitame šimtmetyje, maždaug tuo metu, kai Lietuvoje buvo panaikinta baudžiava. Pradžioje net kamino neturėjo. Nors ir pakeitęs ne vieną šeimnininką, jis išsilaukė, tarsi skatindamas susimąstyti apie tai, kas laikina ir kas išlieka ilgam. Niekas aplinkui tokio namo neturėjo. Jo statytojas, kaip teko girdėti, nebuvo nei labai turtingas, nei norėjęs tokiu pasirodyti. Tiesiog statė taip, kad būtų patogų gyventi ir jam, ir jo vaikams. Aplinkiniai jį laikė keistuoliu, bet gerbė už darbštumą ir nagingumą. Toks pat kaimynų gerbiamas buvęs ir paskutinis šeimnininkas, vėliau išvežtas į Sibirą ir iš jo nebesugrįžęs.

Šioje sodyboje sutikome kitą nuostabų žmogų, kurio daugelis kaimynų taip pat dažnokai nesuprasdavo. Nedidukas, nestiprios išvaizdos, pabalnojęs nosį stambiais akiniais. Bet ir per juos ne daug ką galėjo matyti. Tačiau jis mus vedžiojo po didžiulį kiemą, rodydamas neseniai pasodintus vaismedžius. Su apmaudu paminėjo, kad kaimynų, gyvenusių kitame to paties namo gale, vaikai medelius niokoja. Kai jų tėvams pasiskundė, šie atkirto:

- Ir ko čia plėšaisi, juk ne tavo sodyba? Nei tu čia gimei, nei amžių užbaigsi.

Tuo metu Lietuvoje dar buvo sovietmetis. Daug žmonių gyvenę tik šios dienos rūpesčiais: "prastūmei" diena ir gerai. Kuriam galui nuomininkas užsimanė sodą atkurti? "Ne mes, tai kiti išlaužys."

Kai įėjome į vidų, buvome apstulbinti. Silpnaregio vyro, pasirodo, dar ir menišką sielą būta: kambarius puošė daugybė medžio statu-

lėlių. Šeimnininkas lyg pasiteisino: "Buvo daugiau. Bet vienus į parodą išsivežė, kitus pats išdalinau." Gimnaitė su neslepamu pasididžiavimu prasitarė:

- Kai kitų vyrai, neturėdami ką veikti arba susierzinę, griebiasi butelio, manasis stveria pagalį ir ... drožinėja.

Nesu joks tautodailės specialistas ir, gink Dieve, neslėmiau vertinti jo skulptūrėlių, tačiau man jos labai patiko. Iš kuklių darbėlių sklido nesuvaidintas nuoširdumas, meilė tėvynei, kartais - ir nepikta, bet taikli pašaipėlė. Tačiau buvo tikrai nuostabu, kad šių darbų autorius, kaip pats pasisakė, sutiktą žmogų atpažįsta ne iš veido, o iš balso. Skulptūras kuria, jas apčiupinėdamas.

Tur būt daugelis yra girdėję apie Orvidų sodybą Žemaitijoje, kažkieno pramintą "Absurdo muziejumi". Tik joje apsilankęs, nemačiau nieko tokio, ką galėtume taip pavadinti. Dideliame plote, kur galėtum net pasiklysti, daugybė lyg ir nebaigtų akmenų skulptūrų, vartai, per kuriuos einant, reikia pasilenkti, sukrečiantis savo didybe sausas šulinys iš akmenų, pasviręs negyvas medis, primenantis kryžių. Galėtum valandų valandas vaikščioti po šią sodybą - visur vaizduotė ir mintis rastų sau peno. Teko sutikti (dabar jau mirusį) vienuolį Vilių Orvidą. Netikėtai pamatęs apyjaunį žmogų užklausaui, kur galėčiau rasti sodybos šeimnininką. Žmogus pakėlė akis nuo tašomo akmens ir pratarė:

- Šeimnininkas - danguj.

O kiek mielų keistuolių, puošiančių gyvenimą, jau teko aptikti čia, išėivijoje! Poetas ir skulptorius Jonas Šalna, medžio drožėjas Viktoras Liaukus, "Mindaugų pilies" statytojas Putname kun. S. Yla. Šiandien "Dirvoje" pristatome nepakartojamo meninio žodžio meistrę Petronelę Orintaitę. Tepadeda jiems mūsų visų šeimnininkas.

Juozas Žygas

Kiekviena nauja vyriausybė arba prezidentas, pažadus abiem rankomis žarsto, visai nepagalvodami, kad nors dalį tų pažadų turėtų išpildyti. O jų neišpildžius, krenta pasitikėjimas ir kyla žmonių nepasitenkinimas. Dabar Lietuvoje yra jau 8-oji vyriausybė. Jeigu nors maža dalis tų pažadų būtų išpildyta, tai gyvenimas būtų gero, kaip pagerėjęs. O dabar kasdien vis slenkama žemyn. Žmonės tuos jų pažadus atsimena ir yra labai nusivylę!

Neištesėti pažadai prieš juos pačius atsisuka! "Pasak R. Ozolo, pastaruosius du mėnesius centristai daug važinėjo po Lietuvą ir pastebėjo, kad Seimo nariai nedrįsta pasirodyti savo rinkiminėse apygardose, nes "pažadai yra netęseti" (Vilnius, balandžio 7 d. BNS žinių agentūros pranešimas). Rinkiminės kampanijos metu V. Landsbergis nustebo pamatęs, kiek daug yra neveikiančių įmonių, kurių nėra bankrutuojančių įmonių sąrašuose. Kur jis buvo anksčiau, jeigu to nežinojo? O nebankrutuojančių įmonių darbuotojai negali

EKONOMINIAI PAŽADAI - LYG MUILO BURBULAI

gauti socialinės - bedarbio pašalpos. Tuo pačiu statistikos duomenyse bedarbių skaičius yra žymiai sumažintas.

Ne tik bedarbystės, bet ir kiti ekonominiai rodikliai yra sudaryti sovietiniais metodais. Skelbiami vidutiniai uždarbiai visai neatitinka tikrovės. Tačiau net patys tokių suvestinių sudarytojai labai stebisi, kai vakariečiai šiais duomenimis netiki. Tačiau Vakarams tai primena bandymus su "padirbtu" pasu pro Europos Sąjungos vartus prasmukti.

Kovo 30 d. BNS pranešė apie tai, kad Lietuvos vyriausybė paskelbė kai kuriuos statistinius Baltijos valstybių duomenis, liudijančius, kad savo pažangos tempais Lietuva ne tik prilygsta, bet ir lenkia kai kurias valstybes, "veriančias duris į Europos Sąjungą". Blogiausia yra ne tai, kad visuomenė suklastotais duomenimis klaidinama, bet kad patys pradeda jais tikėti. Juk žmonės, kurie yra viskuo patenkinti, naujų kelių neieško.

Dabar valdžios neįmanoma sudominti jokiais verslo projektais. Vienintelis jų tikslas - privatizacija. Savo suraizgytų įstatymų dėka sugalvojo užsienio kapitalą pritraukti, Lietuvoje veikiančias įmones išpardavinėjant. Bet tai ekonomikos būklės nepagerins. Darbo vietų ne tik nepadaugės, bet greičiausia su-

mažės.

Ko reikia, kad į Lietuvą ateitų kapitalas, kuris naujas įmones statytų. Visų pirma žmonėms, ir ypač jaunimui reikia duoti darbą. Nes kol bus minios bedarbių, kurių apie 70% sudaro jaunimas, tai nusikalstamumas neišvengiamai didės!

Bet nereikia "ant rankų sėdėti" ir laukti, kol pagalba ateis. Nedirbančiam ir savimi nesirūpinančiam su pagalba niekas neskubės. Iki šiol dar neteko skaityti, kad būtų sudarytas koks nors valstybės ūkio skatinimo planas. Atrodo, kad lietuviai yra atpratę galvoti. Tada sunku tikėtis, kad kas nors pasikeistų. Nereikia laukti, kad Kalėdų senelis ar Velykų kiškutis su maišais dolerių atvažiuotų.

Prieš pradėdant apie pagerėjimą kalbėti, reikia nuosmukį sustabdyti. Pirmutinis žingsnis - drastiškai sumažinti užsienio prekybos deficitą. Praėjusių metų deficitas viršijo 6 milijardus litų. Jeigu deficitą būtų galima nors trečdaliu sumažinti ir tuos pinigų panaudoti gamybai skatinti, atsirastų keliasdešimt tūkstančių naujų darbo vietų. Dirbantiesiems perkant lietuviškus gaminius, vėl atsirastų naujų galimybių kurti papildomas darbo vietas. Tuo pačiu ir "Sodra" galėtų pačias mažiausias pensijas padidinti.

Bet žinau, kad valdantieji akių neatvers!

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

87 metų amžiaus Ronald Reagan Kalifornijoje esančią "Rancho del Cielo" - 688 akurus kalnuotos žemės nupirko jaunų respublikonų organizacija - "Jaunos Amerikos fondas". Kaina - neskelbiama.

* Balandžio 19 d. Austrijos prezidentas Thomas Klestil buvo perrinktas antram 6 metų terminui didele - 63% balsų persvara. Jis nugalėjo keturis varžovus.

* Popiežius Jonas Paulius II pakvietė du Kinijos katalikų vyskopus į Azijos katalikų vyskupų suvažiavimą. Kinijoje katalikų Bažnyčios veikla uždrausta, vyskupai veikia pogrindyje.

* Balandžio 23 d. mirė buvęs Graikijos prezidentas ir šešių vyriausybės premjeras Constantine Caramanlis. Jam buvo 91 metai.

* Pekine (Beijing) susitiko dviejų Kinijos valstybių - komunistinės Kinijos ir Taiva-

nio diplomatai. Po dvi dienas trukusių pasitarimų paskelbta, kad pokalbiai buvo naudingi.

* Ekonominė krizė taip skaudžiai palietė Pietų Korėją, kad tūkstančiai verslo bendrovių bankrutavo. Bedarbių skaičius padvigubėjo. Pietų Korėjos teisingumo ministerija skelbia, kad kasdien nusižudo maždaug 25 žmonės.

* Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisija, kuriai vadovauja buvęs Olandijos užsienio reikalų ministras Max van der Stoep, paskelbė, jog per praėjusius metus Irako režimas sušaudė 1,500 žmonių.

* JAV Karo laivyno vadovybė turi nemažas padegamųjų bombų ir liepsnosvaizdžių dujų (napalmo) atsargas. Buvo nutarta paruoti tą medžiagą Indianos bendrovei, esančiai rytinėje Čikagoje. Tačiau prasidėjus protestams, napalmą gabenęs transportas buvo sugrąžintas.

* Buvusio JAV prezidento

MŪSŲ TAUTIŠKUMO ŠAKNYS

(Atkelta iš 1 ps.)

Didžioji Kunigaikštystė sėmėsi kultūros iš toliau pažengusios Europos. Tada augo miestai, skleisdami švietimo dvasią ir naujas technologijas. Bet juose knibždėte knibždėjo svetimtaučių, o mūsų aristokratija vos ne visuotinai nutautėjo: surusėjo ir ypač sulenkėjo. Savo krašte ji paliko tik nežymius modernesnės dvasinės kultūros ženklus.

Taigi, modernizacija ir atviras demokratiškas pasaulis sutiko mus, tarsi nepasiruošusius, tebesižvalgančius į močiutės išaustas senąsias tautines juostas ir tebedainuojančius senąsias tautos dainas. O visa, kas nauja, pas mus sunkiai, labai sunkiai apsigaubia natūraliu lietuviškumu. Ir, atrodo, niekam dėl to "galvos nebeskauda".

Trečiasis mūsų tautiškumo šaltinis – religija, bažny-

tinė organizacija. Betgi savo dvasia iki pat XX amžiaus pradžios ji buvo lenkiška! Ir tik tautinio atgimimo metais, pavėlavusi keliais šimtmečiais, ji ėmė lietuviėti. Bet ką reiškia tie keli dešimtmečiai, lyginant, tarkim, su lenkais ar vokiečiais? Jau viduramžiais jų valstybės formavosi, remiamos būtent bažnytinės organizacijos.

Ketvirtasis mūsų tautiškumo šaltinis – gamta. Grafas Konstantinas Tiškevičius, etnografas ir istorikas, lietuvius taikliai, bet gražiai pavadino gamtameldžiais. Seno Kosmoso paslaptis ir žmogaus vietą tų paslapčių sistemoje. Mūsų kultūrą ir antropologinius bruožus labiausiai veikė gamta, o ne "sintetinis" miestų gyvenimas. Štai žydas pasiimdavo keletą savo šventųjų knygų ir kur benusidangintų, tos knygos sudarė jo dvasinio pasaulio dalį ir

ugdė jo žydiškumą. Lietuvis "išsivežti" gamtos negalėjo. Todėl jau trečioji lietuvių karta, auganti svetimame krašte, prarasdavo lietuviybę.

Teneužsigauna tie, kuriuos suerzins, kad mano pasakojimuose mažoka teigiamų dalykų. Gydytojo niekas nesmerkia už diagnozę. Atvirksčiai, ligonio artimieji labiau būna jam dėkingi už didesnę atvirumą, koks jis skaudus bebūtų. Aš atstovauju socialinės diagnozės, t.y. tautos, visuomenės susirgimų nustatymo sritį. Tik man sunkiau, negu tam gydytojui – jis tvirtai įsitikinęs: žmogaus kūno struktūra yra beveik nekintanti. O tautos? Tačiau jei mes geriau suprasime savo tautos organizmą, gal išmintingiau išsirašysime labiausiai tinkamus vaistus nuo pavojingiausios ligos – nutautėjimo.

TAUTININKŲ SUMANYMAS – LIETUVOS PREZIDENTŲ AŽUOLŲ GIRAITĖ

Vytautas Šeštokas

visiems buvusiems ir ateities Lietuvos prezidentams. Jeigu Kaune atkūrėme buvusius Lietuvos prezidentūros rūmus ir ten patalpinome visų trijų nuo 1918 metų buvusių prezidentų biustus, tai juo labiau turėtume įkurti Lietuvos prezidentų ažuolų parką, kurį lankyti Lietuvos gyventojai ir užsieniečiai.

Į Lietuvą dažnai atvyksta kitų valstybių prezidentai, premjerai, ministrai, diplomatai ir kiti žymūs asmenys. Kodėl negalėtume ir juos ten nuvežti, parodyti ir pasididžiuoti Lietuvos istoriniais paminklais, teikiančiais garbę mūsų kraštui?

Mes turime dar neblogai išsilaukusius piliakalnius. Kodėl nepanagrinėti tų piliakalnių ir pilių istorijos, kodėl jų neatnaujinti Trakų pilies pavyzdžiu? Juk tai leistų parodyti senovinės Lietuvos

valstybės simbolinį grožį ir supažindinti kitas tautas su Lietuvos istorine praeitimi.

Lietuviams yra kuo pasididžiuoti. Mes švenčiame garbingą kunigaikščio Vytauto laikų praeitį, minime karaliaus Mindaugo karūnavimo sukaktį bei jo krikštą, įvykusį dar 1252 metais. Galime tai parodyti ir eiliniam amerikiečiui, nes tie 200 su trupučiu metų, praėjusių nuo Amerikos įkūrimo, yra tik maža dalelytė, palyginus su sena ir garbinga Lietuvių valstybės ir tautos praeitimi.

Šiuo projektu turėtų susidomėti ir Lietuvos istorinių paminklų globos sąjunga. Turime parodyti pasauliui, kad Lietuva nebuvo "mažutė" valstybė. Tačiau ir dabar eilinis amerikietis nėra susipažinęs su jos istorija, neretai net negali pasakyti, kurioje pasaulio dalyje ji yra.

Paskutinės naujienos

KETVERTUKAS

Balandžio 30-osios vidurdienį Vilniaus miesto universitetinėje ligoninėje gimė ketvertukas. Pirmasis naujagimis - berniukas - svėrė 1.860 kg, antrasis - mergytė - 1.820 kg trečiasis - mergytė - 2.289 kg ir ketvirtasis - berniukas - 1.500 kg. Naujagimių skyriaus vedėja Nijolė Drazdienė pasakė, kad tai – gražūs vaikučiai, teikiantys vilčių. Nors gimė ir nevisai mažiu-

(Eltos pranešimai)

kai, visiems jiems reikia ypatingos medikų globos. Ketvertuko motina - vilnietė Valerija Latukienė.

ŽINYNAS APIE UŽSIENIO LIETUVIUS

Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, įgyvendindamas mirusio direktoriaus Zigmanto Pociaus sumanyimą, leidžia enciklopedinį užsienio lietuvių bio-

grafijų žinyną. Balandžio 30 d. pristatyta pirmoji šio žinyno knyga "JAV lietuviai. I tomas".

Biografijų žinynas apims visus pasaulio žemynus - nes visuose gyvena lietuviai. Pirmąjį žinyno egzempliorių Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktorius Algirdas Kiselis įteikė Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovui Lietuvoje Gabrieliui Žemkalniui.

PASAULIS IR LIETUVA

* **NORĖTŲ ATKURTI SSRS.** Kirgizijos delegacijos vadovė Klara Adžibekova, prieš išvykdamą į Maskvą, Interfax'ui pareiškė, kad buvusios SSRS kairiosioms jėgoms pasirašant naują sąjunginę sutartį, turi būti parodyta, kad SSRS atkūrimas yra įmanomas. Buvusioje SSRS komunistinių partijų ir judėjimų veikla įgyja vis didesnę pasitikėjimą. Nauja sutartis pripažįsta privačią nuosavybę. (INTERFAX)

* **SUTARTYS.** Rusijos, Baltarusijos, Kazachstano ir Kirgizijos Tarpvalstybinės Tarybos posėdyje Maskvoje buvo pritarta Tadžikistano prašymui dėl prisijungimo prie "keturių" munitų sąjungos ir prie sutarties dėl integracijos gilimo ekonominėje ir humanitarinėje srityje. Kremliuje įvyko Nepriklausomų Valstybių sandraugos viršūnių susitikimas. Nepasirašyta baigiamoji deklaracija dėl lygiateisės partnerystės ir bendradarbiavimo. Kazachstano prezidentas Nursultan Nazarbajev pareiškė esąs nepatenkintas jo išdavyomis. Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka pareiškė, kad susitikime nepavyko išspręsti NVS reformavimo klausimų. B. Jelcin pranešė, kad sprendimas dėl NVS reformų bus svarstomas pasitarime liepos mėnesį. (INTERFAX, ITAR - TASS)

* **KAS NUTRAUKIA RYŠIUS?** Estijos susisiekimo ir ryšių ministras Raivo Vare po pokalbio Maskvoje su Rusijos susisiekimo ministru Sergej Franko BNS'ui patvirtino: siekdama atsisakyti žaliavų eksporto per Baltijos valstybių uostus, Rusija tęs savo uostų Baltijos jūroje statybą. (BNS)

* **ŽMOGAUS TEISĖS RUSIJOJE.** Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis interviu agentūrai Interfax pareiškė, jog Rusija žmogaus teisių ir laisvių klausimams taiko "dvigubus standartus". Landsbergis išreiškė nusistebėjimą, kodėl niekas pasaulyje, skaitydamas Rusijos politikų pareiškimus apie, neva, Baltijos šalyse vykdomus žmogaus teisių pažeidimus neatkreipia dėmesio, kaip pačioje Rusijoje laikomasi žmogaus teisių ir laisvių. Rusijoje, ypač azijinėje jos dalyje, padėtis iš tikrųjų kelia susirūpinimą: ištisos tautos tiesiog išmiršta. Seimo pirmininkas pabrėžė, kad Rusijos politikai "įmasi ginti tuos, kas pažeidinėja tų šalių įstatymus, kuriose gyvena". Landsbergis pažymėjo Rusijos kampaniją prieš V. Ivanov išsiuntimą iš Lietuvos, taip pat asmenų, įtariamų sušaudžius pasieniečius Medininkuose 1991 m., asmenų, organizavusių 1991 m. sausio mėn. kruvinojusius įvykius Vilniuje, "saugojimą nuo atsakomybės". (INTERFAX)

* **PROTESTAI GUDIJOJE.** Apie 5 tūkst. žmonių dalyvavo demonstracijoje, oficialiai skirtoje 12-osioms Černobylio katastrofos metinėms paminėti. Ji virto protestu prieš prezidento Aleksandr Lukašenka politiką. Demonstrantai nešė tautines baltarusių vėliavas ir plakatus, smerkiančius Lukašenką: "Baltarusijoje yra dvi nelaimės - Černobylio pasekmės ir Lukašenka". (REUTERS)

* **IZRAELIO RAGINIMAS.** Izraelio ministras pirmininkas Benjamin Netanjahu vizito Lenkijoje metu paragino nedidelę Lenkijos žydų bendruomenę emigruoti į Izraelį. Netanjahu sakė, jog artėjant 2000 m., pats laikas Izraeliui priimti paskutines žydų bendruomenes, kurių dar yra visame pasaulyje. Netanjahu ir Lenkijos ministras pirmininkas Jerzy Buzek sutarė atnaujinti lenkų - žydų dialogą. (DPA)

* **NATO PLĖTIMAS.** Po intensyvių svarstymų dėl trijų šalių priėmimo į NATO, Senato lyderis respublikonas Trent Lott trečiadienį pareiškė, jog jis yra įsitikinęs, kad bus patvirtintas NATO išplėtimas. Senatoriai iki šiol ginčijasi dėl eilės pataisų. Prezidento Bill Clinton patarėjas NATO plėtros klausimais Jeremy Rossner išreiškė nerimą dėl respublikono John Warner siūlomos pataisos, kad būtų įvestas 3 metų moratoriumas būsimiems nariams po to, kai Lenkija, Čekija ir Vengrija bus priimtos į NATO. B. Clinton atstovai, įskaitant valstybės sekretorę Madeleine Albright, pastarąsias savaites daug dirbo, kad įtikintų senatorius negadinti NATO narių susitarimo ir palikti atviras duris būsimoms narėms. (REUTERS)

* **ESTIJA ATSKLEIDĖ RUSIJOS MELĄ.** Estijos ambasada Rusijoje perdavė Interfax'ui pranešimą, kuriame sakoma, kad neseniai priimtoje JT žmogaus teisių komisijos rezoliucijoje "Žmogaus teisės ir savavališkas pilietybės atėmimas" nėra jokios nuorodos į Estijos arba Latvijos pilietybės įstatymus. Rusijos Federacijos Užsienio reikalų ministerijos atstovo Vladimir Rachmanin teiginys, jog rezoliucija kalba apie būtinybę Estijai ir Latvijai peržiūrėti rusakalbius diskriminuojančius įstatymus ir praktiką, yra neteisingas. Šioje rezoliucijoje neminima nė viena valstybė. (BNS)

* **PASMERKĖ SPAUDIMĄ.** Europos Sąjungos užsienio reikalų komisaras Hans van den Broek pataria Rusijai naudoti ekonominių sankcijų prieš Latviją. Briuselis buvo pasirinktas kaip tarpininkas pirmiems dviejų kaimyninių šalių ryšiams, kurie nutrūko kovo mėnesį. (REUTERS)

Baltijos Asamblėjos prezidiumas pasmerkė Rusijos politinį ir ekonominį spaudimą Latvijai. (BNS)

Lietuvos ambasados pranešimai

DIPLOMATO DARBĄ PRADEDA ŠARŪNAS MARČIULIONIS

Balandžio 28 d. Lietuvos ambasados JAV diplomatai sutiko į Vašingtoną atvykusį Nepaprastąjį pasiuntinį ir įgaliotąjį ministrą specialioms pavidimams Šarūną Marčiulionį. Daugeliui Lietuvoje ir JAV gerai žinomas krepšininkas prisidės prie Lietuvos-JAV santykių plėtojimo kultūros, sporto, verslo, turizmo srityse, skatins artimesnius JAV lietuvių ryšius

su Lietuva. Susitikimo metu Šarūnas Marčiulionis susipažino su ambasados diplomatais ir jų darbo sritimis. Aptarti ateities planai. Šarūnas Marčiulionis taip pat susitiks su JAV Valstybės ir Komercijos departamentų pareigūnais.

Naujasis Nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras jau šiandien į JAV atvyko su konkrečiais užduotimi

– pakviesti Amerikos lietuvius kuo aktyviau dalyvauti šią vasarą Lietuvoje vykšančiuose pasaulio lietuvių renginiuose. Birželio 23-30 d. bus surengtos VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, o liepos 2-6 d. lietuviai iš viso pasaulio rinksis į Vilnių, į Dainų šventę, skirtą Lietuvos valstybės atkūrimo 80-mečiui.

ŽYDINČIŲ VYŠNIŲ ŠVENTĖ VAŠINGTONE

Jonas Kardokas

Šios šventės pradžia siekia 1912 metus, kada Japonijos sostinė Tokio kaip draugiškumo ženklą atsiuntė 3000 japoniškų vyšnių medelių, kurie buvo pasodinti Tidal Basin. Pradžioje tai buvo nedidelė šventė, bet vėliau, po Antrojo pasaulinio karo išaugo į visą savaitę besitęsiantį renginį.

Šiai šventei Amerikos valstijos ir teritorijos išrenka 55 "princeses". Paskutiniu laiku kviečiamos ir kitų valstybių ambasados su savo gražuolėmis. Šiais metais pirmą kartą dalyvavo ir Lietuvos ambasada. "Princesės" rolei buvo parinkta Rima Žukauskaitė iš Čikagos. Ji kartu su Illinois "princese" atstovavo savo valstijai ir Lietuvai. Rima yra gimusi Čikagoje 1977 metais. Jos seneliai 1944-ais, besitartinant frontui, pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją. Ten gimė jos motina.

Rima iš motinos ir senelės paveldėjo meilę Lietuvai ir gimtajai kalbai. Dabar ji studijuoja muziką Illinois universitete, gražiai kalba lietuviškai. Rima 7 metus priklausė šokėjų grupei "Grandis", dalyvavo trijose šokių šventėse, o šiais metais dalyvavo šokių šventėje Lietuvoje. Ji vaidino lietuvių komedijos teatre Čikagoje, dirbo su skautais. Dabar yra prezidentė "Music National Honor Society" ir "Modern Music Masters".

Skaitytojų dėmesiui pateikiu visą savaitę trukusios šventės programą.

Balandžio 5-oji, sekmdienis, Tidal Basin, 3 val. popiet. Japonijos ambasadorius su žymiais valdžios atstovais uždega 300 metų senumo akmeninį žibintą. Ceremonijos vyksta, grojant japonų muzikai. 5-7 val. vakaro – priėmimas "Hyatt Regency" viešbutyje – prisiminimui tų 3000 vyšnių medelių, pasodintų 1912 metais. Pristatomos "princesės", užkandžiuojama ir klausomasi 90 choristų dai-

navimo. Įėjimas – \$35.

Balandžio 6-oji. Vyšnių sodinimo ceremonijos. Medeliai vėl atvežti iš Japonijos. Įėjimas – nemokamas.

Balandžio 7-oji, 11:30 – 2:00 val. p.p. "Hyatt Regency" viešbutyje madų paroda ir užkandžiai. Įėjimas – \$50.

Balandžio 8-oji. Priėmimas Kongreso Cannon Caucus kambaryje. Užkandžiai, alus, vynas ir nealkoholiniai gėrimai. Susitikimas su senatoriais, Kongreso atstovais ir diplomatais, kurie atveda ir pristato išrinktąsias princeses. Įėjimas – \$50.

Balandžio 9-oji. Dvi valandas trunkantis plaukiojimas laivu Potomac upe, pasigrožėjimas žydinčiomis vyšniomis bei paminklais. Su užkandžiais – \$35. 4:30 – 7:30 val. – tautinių skanumynų ragavimas. Dalyvauja 20 ambasadų su reprezentaciniu – tautiniu maistu ir "princesėmis". Lietuvos pristatymui vadovauja pirmoji ambasados sekretorė Rita Kazragienė su pagalbininkais – Ramūnu Astrausku, Aušra Semaškiene, Dariumi Semaška. Maistą pagamino "A-OK" grupė: Aldona Budienė, Elena Okienė ir Jonas Kardokas Baltimorėje pagal Ritos Kazragienės užsakymą. Buvo paruošti lietiniai su mėsa, bandelės su lašinukais ir žagarėliai. Sprendžiant iš nugirstų pasisakymų, lietuviškas maistas buvo skoningai pagamintas. Neutrūko antrą ir trečią kartą kartojančių. Buvo malonu matyti ambasados darbuotojus, patarnaujant prie stalo. Ir "princesė" Rima su žavinga šypseną nuolat sukinėjosi čia, patraukdama svečius prie mūsų kampelio.

Japonai lankytojus vaišino savo alumi, o Virginijos valstijos vyno kompanija – vynu. Buvo pakankamai ir nealkoholinių gėrimų. Rengėjai numatė sutalpinti 500 svečių. Visi bilietai (po \$30) buvo išparduoti iš anksto.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ
SAJUNGOS NARIŲ
DĖMESIUI!

Lietuvių žurnalistų sąjungos valdyba primena sąjungos nariams, dar nesusimokėjusiems savo 1998-ųjų metų 5 dolerių nario mokesčio, kad tai padarytų nedelsdami. Taip pat pranešame, kad jau yra išduodami nauji nario plastikiniai pažymėjimai – spaudos darbuotojo kortelės. Norintieji tuos pažymėjimus išgauti teprišūnčia savo nuotrauką ir papildomus penkis dolerius paruošimo bei persiuntimo išlaidoms padengti. Viską siųsti LITHUANIAN JOURNALISTS ASSOCIATION vardu: 71 Farmers Avenue, Plainview, NY 11803.

Lietuvių žurnalistų sąjungos durys yra atdaros visiems lietuvių spaudos, žinių telkimo bei perdavimo darbuotojams. Norintieji tapti jos nariais tesikreipia į sąjungos valdybą.

Studentams – \$15. Šis pasirodymas vyko Žemės ūkio ministerijos salėje, vadovaujant "National Conference of States Societies" viceprezidentei, poniai Lee Davis. Ši organizacija ir buvo pagrindinė šventės rengėja.

Balandžio 10-oji. Nuo 6 val. vakaro iki 1 val. po vidurnakčio "Hyatt Regency" viešbutyje. Žydinčių vyšnių festivalio didysis balius. Jo karalienės rinkimai iš valstijų ir teritorijų princesių. Įėjimas – \$100.

Balandžio 11-oji, šeštadienis. Nuo 9:30 val. ryto iki 12:00 vidurdienio – iškilmingas paradas su milžiniškais balionais, dekoratyviniais vežimais, orkestrais, "princesėmis" ir naująja, ką tik išrinktąja "Žydinčių vyšnių kara-

KONKURSAS
"TOLIMAS
LIETUVIŠKAS
ŽODIS"

Esu labai nustebęs ir nusivylęs, kad iševija visai neparodė jokio susidomėjimo šiuo skaitovų konkursu, nors apie jį ne kartą buvo rašyta ir "Dirvoje". Labai gaila, nes šis sumanymas galėjo paskatinti mūsų bendrą darbą. Atrodo, jis turėjo dominti lietuvius, gyvenančius užjūriuose. Tačiau neatsiliepė nė vienas poetas, rašytojas, kritikas ar šiaip eilinis žmogus. Liūdna...

Baigiamasis konkursas, kuriame dalyvaus visų Lietuvos apskričių konkursų laimėtojai bei lietuviškų mokyklų atstovai iš Lenkijos ir (Gudijos) Baltarusijos, įvyks Vilniuje, gegužės 16 d. Mokytojų namuose (Vilniaus gt. 36/9).

*Konkurso rengėjų vardu
Gintaras Binkauskas*

liene". Užsakytos vietos – po \$12, o šaligatviai – laisvi. Po parado užkandžiai "Hyatt Regency" viešbutyje – visos šventės pabaiga.

Kaip matot, ir aš ten buvau. Alų midų gėriau...

Lietuvos ambasados stalas "Žydinčių vyšnių šventėje". Iš kairės: Elena Okienė, Aldona Budienė, Aušra Semaškiene ir Rita Kazragienė.

Grupės "A-OK" poilsio valandėlė "Žydinčių vyšnių šventėje". Iš kairės: J. Kardokas, A. Budienė ir E. Okienė.

PAVASARINIS KULTŪROS SEZONAS ČIKAGOJE

Edvardas Šulaitis

Pirmą kartą už Atlanto viešėjo Punsko lietuvių kultūros namų kapela "Klumpė", kuri pradėjo savo gastroles po Šiaurės Ameriką koncertu Čikagos. 18 žmonių grupei vadovauja buvęs klaipėdietis Vytautas Pečiulis. Jos nariai – dideli muzikos ir dainos entuziastai, gimę ir auge Suvalkų trikampio rajone.

Dalis punskiečių priklauso vietinio miesto valdybai. Tad jiems buvo sudarytos sąlygos pasisvečiuoti Cicero miesto savivaldybės rūmuose, Čia lankėsi J. Kardauskienė, Valentas Udzila, Kostas Misiukonis su vietiniais palydovais, kurie svečiams viską paaškins lietuviškai. Kaip ne kartą minėjome, Cicero miesto prezidentė yra lietuvių kilmės Betty Loren. Svečiai iš Punsko, apžiūrėję savivaldybėje esančius įvairias įstaigas, pareiškė norą sudaryti seserystės sutartį tarp Punsko ir Cicero miestų. Cicero vadovybė sakėsi apsvarstysianti šią mintį.

Punskiečių delegaciją visą laiką rūmuose lydėjo

aukštas Cicero miesto pareigūnas, didelis lietuvių draugas John Kociolko, o vertėjavo Lietuvių bendruomenės Cicero skyriaus valdybos vicepirmininkas Mindaugas Baukus.

Ne vien Punsko "Klumpė" linksmo čikagiečius. Čia lankėsi ir Toronto (Kanos) vyrų choras "Aras", kuriam dabar vadovauja muzikė L. Turutaitė, atvykusi iš Lietuvos. Neseniai iš tėvynės atvykusi ir šio choro akomponiatorė E. Morkūnienė. Choro koncertą surengė dienašio "Draugo" valdybos pirmininkė ir renginių vadovė Marija Remienė. Prieš koncertą į sceną buvo iškviesti pasižymėję šio dienašio bendradarbiai: A. Zailskaitė ir E. Šulaitis, kuriems "Draugo" vyr. redaktorė D. Bindokienė įteikė padėkos lakštus ir pinigines premijas. Kituose miestuose gyvenantiems bendradarbiams (tokių buvo keturi), premijos pasiūstos paštu.

Koncerte dalyvavo į Čikagą perai savaičių sugrįžusi prezidentienė Alma Adamkienė, kuri čia nemažai bendravo su pažįstamais ir draugais. Čikagos apylinkėse dar tebegyvena Almos motina, kuria Alma labai rūpinasi. Nemaža čikagiečių bei kitų vietovių tautiečių labai remia "Almos fondą", kuris numato

globoti Lietuvos našlaičius.

Prieš pat Velykas į Čikagą atvyko ir buvęs čikagietis, dabartinis Lietuvos prezidento vyriausias patarėjas Raimundas Mieželis. Kiek anksčiau čia lankėsi ir jo žmona Dalia. Jie po viešnagės Čikagoje dar išvažiavo į Floridą, o iš ten išskubėjo Lietuvon. Čikagoje Mieželiai turėjo nemažą nuosavybę, kurią neseniai pardavė ir dabar, atrodo, jau visam laikui persikelia gyventi į Lietuvą.

Kaip žinome, Raimundas – aukštas pareigas turėjęs verslininkas, anksčiau aktyviai dalyvavęs JAV lietuvių kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Toje veikloje jis bendradarbiavo su dabartiniu Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi. Raimundas daug prisidėjo, kad šis būtų išrinktas. Praėjusį vėlyvą rudenį Vilniuje jį smarkiai sumušė iki šiol neišaiškinti užpuolikai, tačiau jis neišsigando ir darbą tęsė.

Pats didžiausias šio pavasario renginys, be abejo, buvo nauja Čikagos Lietuvių operos kolektyvo premjera – operetė "Čigonų baronas" Svarbiausias roles čia suvaidino pagrindiniai Lietuvos solistai, tarp jų ir Virgilijus Noreika. Balandžio 26 d. premjera praėjo su dideliu pasisekimu. Ją stebėjo apie du tūkstančiai žiūrovų.

PETRAS VĖBRA

SVEIKINAME SKULPTORIŲ IR DIEVDIRBĮ PETRĄ VĖBRĄ

kuriam šiemet, gegužės 17 d.
sukanka 90 metų.

Petro Vėbros darbai puošia bažnyčias ir privačius pastatus Austrijoje, Bavarijoje (Vokietijoje) ir Amerikoje. Jo skulptūra "Smūtkelis", kuri dabar yra Lietuvoje, laimėjo medalį 1933 m. Paryžiaus pasaulinėje parodoje.

Lietuvoje P. Vėbra vadovavo jaunlietuvių Ukmergės apygardai. Amerikoje dalyvauja Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir Korpl. Neolituania veikloje.

Sukaktuvininką sveikina

Duktė Romana su vyru Allan,
anūkai Rita ir Gregory su šeimomis

Pirmą kartą "Dirvoje" – Kauno technologijos universiteto jaunujų žurnalistų klubas

KAIP PERMAINOS VEIKIA JAUNIMO KULTŪRĄ?

Rūta Kalašinskaitė
Kauno technologijos
universiteto studentė

Žmogaus gyvenime nuolat kas nors keičiasi, nesvarbu ar žvelgsime iš istorinės perspektyvos, ar kalbėsime apie vakarykščią dieną. Viena permaina būna džiaugsmingos, kitos – tragiškos. Viena vyksta planuotai, ją laukiama, kitos užgriūva netikėtai. Lietuvoje prasidėję pasikeitimai, kurių pradžią laikyčiau 1988 metus, buvo to-

kie reikšmingi, kad neliko žmogaus, kurio jie nebūtų palietę.

Aš nebandysiu analizuoti pačių permainų ir jų reikšmės – apie tai labai daug prirašė politikai, ekonomistai, žurnalistai. Norėčiau į visus pasikeitimus pažvelgti kitu požiūriu – kaip į vieną didžiulį veiksnį, turėjusį įtakos jaunų žmonių kultūros formavimuisi. Dabartiniu Lietuvos jaunimu laikau žmones nuo šešiolikos iki dvidešimt šešerių metų amžiaus. Tad prasidėjus permainoms, jie buvo dar vai-kai arba geriausiai atveju – paaugliai.

Jau pačioje permainų pradžioje akylesnis lietuvis galėjo išvėlyti mūsų tautai būdingą bruožą: **pritrūkus nuosaikumo buvo perlenkta lazda.** Pasirinktas kitas kraštutinis, norint parodyti, kokie mes teisingi, dori ir

protingi. Iš pradžių jaunimui patiko slapčia dalinamos kepurytės su lietuviška trispalve, pirmieji patriotiški mitingai. Tai tikrai buvo nuoširdu, kėlė jų susidomėjimą. Tėvai, patys nuoširdžiai jautę dvasinę pakilimą Baltijos kelyje, sugebėjo dalį jo perduoti ir savo atžaloms. Tačiau čia ir reikėjo sustoti. Prasidėjus lavinai vienam į kitus panašių tautiškų, patriotiškų, gedulingų renginių, jaunimas iš jų pabėgo. Taip atsitiko dėl dviejų akivaizdžių priežasčių: jaunimas nėra ta žmonių kategorija, kuri gali savaites, mėnesius ir net metus gedėti, tylomis deginti žvakes ir kapstyti po praėitį. Visi suaugusieji turi vieną bendrą ydą – jie labai greitai pamiršta, kad taip pat buvo jauni. **Taigi, iš šios permainų dalies jaunimas ištrūko, negavęs to, ko tikėjosi, ir nepa-**

Jaunujų žurnalistų klubo, kuriam priklauso ir šios studijos autorė, nariai Orvidų sodyboje - muziejuje.

teisines suaugusiųjų lūkesčių. Tačiau pažiūrėkime, kokios to pasekmės.

Panaikinus mokyklose privalomuosius renginius, vietoj jų moksleiviams nieko nepasiūlyta. Kelis metus visi džiaugėsi laisve, kol moki-

niai nebežinojo, ką gali su ja daryti. Mokytojai susirūpinę tik dėstomu dalyku, o mokiniai šlaistosi gatvėse, mušasi, eina uostyti klijų. Suaugusieji, išgirdę apie skandalingą jaunimo renginį, paširpsta. (Nukelta į 10 psl.)

ALGIRDĄ LEONĄ PRISIMENANT (15 metų, kai jo netekome)

Šiomet, balandžio 28 d. sukanka 15 metų, kaip mirė advokatas Algirdas Leonas. Pažymėdama šią sukaktį, noriu priminti Algirdo gyvenimo kelią ir nuveiktus darbus.

Gimė Algirdas 1904 m. gruodžio 21 d. tolimame Turkestane, Margelano mieste, kur jo tėvas, profesorius Petras Leonas tuo laiku buvo teisėju ir Apygardos teismo nariu. 1906 metais šeima grįžo į Lietuvą, į Kauną. Pirmojo pasaulinio karo metu Leonų šeima pasitraukė į Vilnių, o vėliau į Maskvą, kur Algirdas užbaigė tris gimnazijos klases. 1918 m. jie grįžo į Kauną. Ten Algirdas 1923 m. baigė "Aušros" gimnaziją, o 1928 m. – Lietuvos universiteto Teisių fakultetą. Nuo 1928 iki 1944 metų advokato Kaune.

Algirdas buvo vienas iš žymiųjų savo kartos advokatų, griežtai laikydamasis advokato etikos, gerbdamas savo profesijos prestižą. Greta atsakingų politinių ir kriminalinių bylų, jis turėjo glaudų ryšį su mūsų ūkininkija ir daug kam, vargan patekusiam, padėjo. 1942 metais jis buvo išrinktas Advokatų Tarybos nariu ir jos bibliotekos vedėju. Taip pat buvo "Pienocentro" juriskonsultu. Būdamas advokatu Lietuvoje, jis aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime ir spaudoje. Jokiai politinei partijai nepriklausė, buvo giliai įsitikinęs demokratas ir humaniškumo principų pasekėjas.

Nuo jaunų dienų Algirdas pasižymėjo giliu tautiniu susipratimu, drąsa ir pareiškumu savo Tėvynei. Nuo 1920 metų jis tapo šauliu. Būdamas vos 16 metų amžiaus, šaulių eilėse dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose prieš lenkus. 1923 metais, būdamas 8-tos klasės mokinys, dalyvavo reikšmingame Lietuvai Klaipėdos sukilime, Bajoro grupėje. 1941 metais vėl paėmė ginklą į rankas ir dalyvavo Birželio sukilime, leitenanto Dzenkaičio grupėje, šūviais palydėdamas bėgantį okupantą. Deja, 1941 metais atgauta Lietuvos nepriklausomybė išsilaukė vos kelius mėnesius, nes okupantas, šį sykį vokiečiai, verždamasis į Rytus, turėjo visai kitus, Lietuvai pražūtingus, tikslus.

1943 metais susiorganizavus VLIK-ui, Algirdas jam talkino, platindamas atsišaukimus į tautą, dalyvaudamas pagrindžio spaudoje. 1944 metais, sovietams okupuojant Lietuvą, jis su didele širdgėla pasitraukė su žmona ir sūnum į Vokietiją. Ten, karui pasi-

ALGIRDAS LEONAS
(1904-1983)

baigus, jis buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyriausios revizijos komisijos nariu ir teisiniu patarėju prie U.N.-R.R.A. įstaigų.

1947 metais atvykęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje (Maryland valstijoje). Sulaukęs didesnio skaičiaus atvykusių lietuvių, jis energingai griebėsi organizacinio darbo. Gerai numatydamas nutautėjimo grėsmę jaunimui, bendradarbiaudamas su mokytoju Kaziu Duliu, 1949 m. įsteigė lituanistinę šeštadieninę mokyklą. Tai viena iš pirmųjų JAV-ėse išsivijusių įsteigtų mokyklų, sėkmingai dirbanti jau beveik 50 metų. Taipogi su VLIK-o pritarimu Leonas suorganizavo Baltimorėje Tremtinių draugiją, kurios pirmininku ir valdybos nariu dirbo ilgus metus. Tremtinių draugija Baltimorėje buvo viena pirmųjų, organizuotų JAV-ose. Ji vėliau įsijungė į JAV Lietuvių Bendruomenę.

Galvodamas apie mūsų jaunimą, Algirdas parašė jaunimui skirtą, labai gražią istorinę apysaką "Giedrė". Deja, tik po jo mirties pavyko šią apysaką išleisti ir išplatinti išsivijusių lituanistinėse mokyklose bei Lietuvoje.

Aktyviai dalyvaudamas Baltimorės visuomeniniame gyvenime, visą savo laisvą laiką Algirdas pašvėsdavo organizaciniam darbui. Jis padėdavo ruošti reikšmingus renginius, paskaitas, komunistinės veiklos boikotavi-

mus. Aktualiais klausimais pasisakydavo spaudoje, ypač išaiškinant mūsų priešų sumanytus šmeižikiškus kaltinimus garbingoms organizacijoms bei šalpos įstaigoms.

Kaip ir daugumai atvykusių, iš pradžių jam teko dirbti neįprastą darbą dirbtuvėse. Vėliau, baigęs atitinkamus kursus, dirbo Real estate firmose. Nuo 1963 ligi 1978 metų dirbo Vašingtone, D.C. konfidencialų federalinių darbų lingvistikos srityje. Išėjęs į pensiją, gyveno su šeima New Hampshire valstijoje.

Leonų šeima dar Lietuvoje buvo garsi savo skrupulingu sąžiningumu ir principingumu. Algirdas išlaikė savo šeimos tradicijas ir per visą savo gyvenimą buvo nepalaužiamų principų žmogus, didelis Lietuvos patriotas. Nežiūrint užimamos aukštos padėties, jis buvo nepaprastai kuklus ir santūrus žmogus, visuomet pasiruošęs kitiems nelaimėje padėti, pasižymintis giliu tolerancijos jausmu, taktu ir nuoširdumu. Kaip ir daugelis kitų lietuvių, Algirdas tikėjo į Lietuvos prisikėlimą ir nepriklausomybės atstatymą, nes žinojo, kad kiekvienam totalitariniam režimui ateina galas. Tikėjosi ir jis tos laimingos dienos sulaukti. Likimas nulėmė kitaip – neteko jam džiaugtis ta visiems mums brangia Kovo 11-ąja – laiminga laimėjimo diena.

Galina Leonienė

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI (iš naujosios knygos)

Mūsų nuolatinė talkininkė Raimonda Mikatavage neseniai anglų kalba išleido knygą "IMMIGRANTS & REFUGEES. Create Your New Life in America". Daugeliui mūsų jaunųjų skaitytojų, ypač neseniai atvykusių į šį kraštą, Raimondos knyga taps puikiu, nepamainomu vadovėliu. Kauno "Šviesos" leidykla ją jau išvertė į lietuvių kalbą. Turėdami abi šias knygas, taip pat galėsite tobulinti savo anglų kalbos mokėjimą. Besidominčius prašome kreiptis adresu: Melodija Books, P. O. Box 689, Hampstead, MD 21074 U.S.A. Tel. (410) 374-3117, fax (410) 374-3569, E-mail: books@melodija.com

"Dirvoje" spausdinsime tiek šios, tiek kitų Raimondos knygos ištraukas.

Raimonda Mikatavage

Ši knyga skirta visiems pionieriams. Webster žodynas taip apibrėžia pionieriaus sąvoką: "Tai žmogus, atveriantis naujus minties, mokslo ir kūrybos horizontus". Pritaikydami šį apibrėžimą jums ir man – Amerikos imigrantams – galime pasakyti, jog būdami pionieriai, mes privalome kurti naujas idėjas ir imtis naujų veiksmų, kad mūsų gyvenimas taptų pilnavertis.

Ne visus į Ameriką atvykstančius imigrantus galima pavadinti pionieriais. Daugumai toks apibūdinimas netinka. Tipiška imigrantų istorija būtų tokia: keturių asmenų šeima atvyksta į JAV, laimėjusi loterijoje imigracinę vizą ("žaliąją kortelę"). Čia atvykdami jie tikisi geriau išmokslinti savo vaikus, gauti geresnio darbo ir geriau gyventi. Visi šie ketinimai yra kilnūs.

Kaip ir bet kuri kita šeima, atvykėliai turės daug ką nuspręsti. Ar visi šie sprendimai bus pagrįsti asmeniniais apmąstymais, ar bus įvertinta jų rizika, ar jie bus išmintingai įgyvendinti? Deja, ne. Kur kas lengviau yra gyventi

taip, kaip buvo gyvenama gimtinėje arba mėgdžioti aplinkinius.

Slenka metai. Imigrantai pasineria į naują gyvenimą, šiek tiek prisitaikydami. Tėvai suvokia, jog gyvenimas Amerikoje – sunkus ir sudėtingas, nė kiek nelengvesnis nei jų gimtojoje šalyje. Netgi, tiesą pasakius, daugeliu požiūriu kur kas sunkesnis. Jie kai kuo didžiuojasi, tačiau dėl kai ko ir apgailestauja. Dažnai jie jaučiasi vieniši. Tėvai nėra patenkinti savo gyvenimu, tačiau retai tą pripažįsta. Jie nesitikėjo, kad gyvenimas pakryps tokia vaga, tačiau prabėgus tiek daug laiko, neišsivaizduoja, jog būtų galima sugrįžti į gimtinę. Giminės žiūrėtų į juos kaip į nevykėlius. Be to, jie jau per daug "suamerikonėjo". Visas jų dėmesys dabar tenka vaikams, kurie bent jau gerai išmoko anglų kalbą. Tegul jie gauna gerą išsimokslinimą ir susiranda gerą darbą. Juk čia tėvai atvyko pirmiausia dėl vaikų ateities.

Kas gi nutiko? Imigrantų istorija, iš pradžių paženklinta viltimis ir pažadais, tačiau, metams bėgant, pavirtusi tipiška amerikietiška istorija. Svarbūs gyvenimo sprendimai buvo priimti nesusimąstant ar atsitiktinai, ar dėl neteisingų paskatų. Kasdieniniame gyvenime įsigalėjo blogi įpročiai. Dėl nesugebėjimo bendrauti nepavyko užmegzti reikšmingų santykių. Neišmintingai tvarkant piniginius reikalus, nepavyko užsitikrinti saugios ateities. Imigrantų istorija tampa niūri. Jie nesugebėjo pajusti tikro pasitenkinimo Galimybės šalyje. Tokios istorijos nuolat kartojasi.

Jūs puikiai žinote, jog labai sudėtinga pradėti naują gyvenimą svetimose šalyje. Atvykėlių gali užgriūti daugybė sunkumų: svetimą kalbą, darbo paieškos, būtinybė pripti, aklimatizuotis. Visa tai sukelia arba susižavėjimą, arba depresiją. Tad imigrantas tik ima rūpintis, kaip prastumti dar vieną dieną.

Taigi jūs nusprendėte atvykti gyventi į Ameriką. Taip, jūs padarėte viską, kad čia atvyktumėte. Sveikinu! Tikriausiai daugelis jūsų tėvynainių taip pat bandė čia atvykti, tačiau jiems nepavyko. Deja, visi mes gyvenime darome klaidų. Jūsų sprendimas apsigyventi Amerikoje taip pat gali būti klaidingas.

(Tęsinys – kitame numeryje)

Nuostabi Petronelės Orintaitės knyga "BŪK ŽMOGUS, ŽABULI!"

ASVEJA

(ištrauka iš novelės)

Sekmadienio pavakarę užbaigiam smagia pramoga – laiveliu paplaukioti... Prieš mus atsiskleidžia nuostabusis Dubingių ežeras begalis! Neuzmatomai ilgn lieknai nutysęs, tarsi pasakų žalčiūnas ilgūnėlis... Žaliom įlankom lyg puošniais pelekais išsikaisęs, sakytum, rainų driežų uodegom šen ten vingriai nusiraitęs. O pakrantės dabar, Sekminių gamtos gajume, visur žalsvai, rausvai pasprogę, nuo visapus medynų kuokštais vešliai sulapoję, tankių krūmų-bruzgynėm raibuoja. Vienur krantai slėsniai, lėkšti, ir sekli atlaja beveik traukia išlipus čia pat pabraidyti, basom pėdom pasiteškenti; kitur dubios pakraušės tamsiom slėpynėm niūkso, bedugnių vandens verpetų gelmynais baugina...

Gėrimės kvapą užkandę: visut visa reto grožio stebuklas! Niekur neregėtas vaizdinys! Tie nuolaidūs užuolankų vingiai su smėlėtom atlajom, tos nuošaliai jaukios salutės, kur medžiokšnių atšakos, garbanotas kasas bangose sumerkę, vėšiai skalauna... O retkarčiu plukutės ar kita žuvėlė uodegytę paviršium šmikštelia arba purslų burbulėliais pataško...

Meldų ir nendrių prizėlę užutėkiai baltų lelijų puokštėm tau vyzdį svaigiai mirgina ir – jausmą tyru gėresiu pritvindo. O vos atgijusios gamtos gausūs suvešėjimai žadą sklidinai užgniauzia... Dar priedo – kuplių krūmokšnių ir kanklynų kupstuose sparnuoti čiulbuoniai laibom sutartinėm be paliovos Sekminių antiponas uldena...

Laivelis išsyk iriasi pačiu pakraštėliu, palei žaliom skarom plazdančius kranto lapuočius. Visa augalija jau kvimpa vaisingom spurganom, ir žiedadulkės dūliais pursluoja ore – sėjasi tokia tirštuma, net kvėpavimą alpina. Ir tuoj paplūsta pavakarės rūko balsvi nėriniai, nuo visapus mojuoja, azūro siaustėm plaikstosi. O vandens vilnys tolydzio lėnai liumpsi, tik kartkartėm žėručių žvynais sumirguliuoja. Vos girdimai teškėna, ošia, romantiškai išisvajoti magina. Jau tartum vylingų undinių poringės slaptom sakmėm tau į sąmonės gelmes bežodę legendą šnabžda...

Dar ir dar tolyn pro keleta žalių užuolankų sūpuojančia žalčiūno ežero nugara nusisyrus, stublinantis žavesys visiškai apgaubia. Taip čia

oriai erdvi ir iškilminga, tokia nuošalia gyvybės rimtim padvelkia... Vien tik dangus, vandens veidrodis atšvitęs, neapgalimos didybės stichija apsiaučia. Dieviškos ekstazės palaima pripildo mus...

O plynu paviršium pliska, žirba nusitiesęs sidabrinis takas lig pat saulėleidžio žarų padangės pakraščio, nelyginant įtempta styga skersai ežero plotį patiesta žėri. Ar tai laumės juosta? Lyg žvynų žibučiais ribuliuoja ir žengti vilioja... Jau visas pasaulis kažkur tolybėj ištirpo, tik melsvos paskliautės dar gaisais dangstosi. Ir širdį visatos kilnybe apsmelkia. Rodos, angelų delnai tave rojų jūkumu laimina.

Saulės laidos atošvaitos šiltais atspindžiais rausta, žvitriai ribuliuoja. Ir neapžvelgiami bangų plotai bronzas blizgesiu puošiasi... Sklenden, ūkia nebyli, vien gamtinio gajumo garsais prisodrinta šventadienio pavakarės tylą. Mūsų laivelis palengvėle siūbuoja ir supasi, nelyg mažutis lopšys, paklydęs begalinėj jūroj. Irklai ritmingai pleškėna, vėsos lašus žarsto. Rodos, dar šiandienos mišparų smilkalai šventos aukos vynais mums veidus apšlaksto...

Pasiekiam ir nelemtą ribą, uždraustą peržengti... Sopus virpulys smilktelia pakrūtin: ak, ir toliau tas pats ežeras, tie patys mūsų vandėnys vilnija, spindi. Ir ten pakrantės mūsų žemdirbių pėdom nuvaikščiotos, jų darbų atodūsiais tebečiužena.

Aiman, dabartės visa kaip kirviu atkiršta, gobšaus kaimyno kardu skersai bangų užbrėžta: nevalia! Net vanduo, tyriausias dievų dovis žmogui – mūsų gražiausio ežero aruodas, pusiau perskeltas ir atplėštas, vis dar svetimo smurto skriaudą tebekenčia...

Rytojaus visą ankstybą pusdienį suvirš Radvilų pilies saloj prabūname.

Jau pats vilgšnai smėlingas takas nuokalnėn keistu drovumu padirgina... Tu žengi kleivu liepteliu per beveik sausai užslinkusį ežero kampą. Ir nejučiom praecies klotų atbalsiai mintin dvilktelia, pulsą ūmiau tvaksėti paskatina... Kas žingsnis čia vis jaudina. Ir smalsą aistrina. Į kadais nutekėjusias protėvių žygių dienas atsigrižti skatina...

Štai tu eini prakilnių ka-

ralių ir linksmy freilinų įmintais pėdsakais! Sava kulnim mindai kažkada riščiom nuburzgėjusių auksuotų karietų vėžes! Pakojy tartum dar subrazda jaunos karalienės procesioj barstytų rausvučių rožių žiedlapėliai, lyg kvepiančios kilimas papadę nuglosto. Ir žingsnį aukštyn kelia – į tolimų amžių erdves veda... Į mūsų turtingos istorijos gelmių sietuvus gramzdina...

Sala nemaža, išpūdinga. Plokščia pakiluma, mėlynų vandenų vainiku apjuosta, tikrai pasigrozėtina. O pačiam vidury didžiūnų Radvilų pilies griuvėsių stambūs likučiai styri. Seno mūro plytų ir akmenų nuolaužos niūriai barkšo. Šen ten, guotais sugludę, skėstom šakom šniokščia senmedžiai, žilas kaktas į padebesius drąsiai nusmeigę: prie karališkų paminklų lig šiol ayklai tebebudi. Tai aukštaūgiai sargybieniai, gyvi milžinai, jau šimtus metų neišraunamai čia kojom išisakniję. Drūtuoliai jovarai dūsuoja, tirštai lapotos liepos ir kresnos vinkšnos alsiai šlamena, senovės padavų poringės šneka... Apie ažuolynų romuvose tebeaidinčias vaidilų giesmes, apie kilmingų šeimų moteris ir jų taurumą. Taip pat apie beribį ilgesį Barboros širdies svajojimuose...

Čia tu išgirsi ir apie garsių didrikių žygdarbius, apie karvedžių laimėtojų kovas su brangiais laimikiais...

Pievoje gaivi žolytė virpuliuoja, vos vos vėjučio pirštais kedenama. Ir ji godžiais žiedukais žvelgia linkui aukštybių, lyg geidžia su žvainom padangėm grožiu pasivaržyti, tad smulkūs lapeliukai juoksmingai mirksi, o žiedingos galvaitės lyg svajgiais varpeliais savo maldeles skambina... Va, melsvai žybsi vešlaus katinėlio krūmelis, laibu koteliu pakilęs šventingai mojuoja. O iš smėlėtos velėnos jaukiai veideliu švitina šviesi šilagėlė...

Tylom žvalgomės aplinkui, senovės atminų dvelksmu apsmelktos. Įspūdziai dosniom atadangom juslina, sykiu ir mąstymų gijas link dangaus žydrumų pakylėja. Jauties lyg vaidilučių Gabijoj: parklupk nuolankiai aslon ir – dvasios regėjimais sotinkis.

Tai čia mūsų prosenių būties ženklais išsklinta žemė! Lig šiol gyvo kraujo įžadu – tautos nemarumo atnašom tebeaidena... Šioj velėnoje, po pat kojom, brandžių amžių garsai dar nenutilę, krivių kanklėm tebegieda. Ir anųjų laikmečių pavaizdais

tebekalba. Sykiu mus draugėn į bendrą džiaugsmų ar nuopolių, galbūt ir kraupių kentėjimų, bet ir aušrotų vilčių grandinę jungtis kviečia...

Pasidairom į aplinkinių dirvonų platumas. Į pavasariu žalstančius laukus, į lėkštas kalvas ir gūbrius, nuožulnius lomas. Taip pat į javo švelniai pakilusį vilnijimą: kaip vaiskiai kalvų keteros ir bėglūs šlaitai žiburiuoja saulėje! O pašonėj prigludęs ežeras be atlydzio teliuokuoja, sidabrinu sraunumu plakasi: bangų bangelės rainais ruožais, tarsi lydekų blokšniais, rąžosi, srovės lanksmų ir įlankų alkūnėm laigosi. Nelyginant žalčių vinguruodegių knibždėlynai čia deimantų žvynais raibsta! O tolyn vien plieno glotnumu visas paviršius lyg malčiai spindi. Rodos, žengtum basa pėda ir neskestum – eitum, nueitum perdėmu tuo blizgančiu kilimu lig pat vaivorykščių padangės krašto. Kaip kadais Viešpatis Genezaretu vandenų tvanu stebuklingai vaikščiojo... Net ir vėjas nuščiuvęs, nebedrumsčia Sekminių šventės rimties. Neardo mums trapaus įsimatymo akimirku...

Dievaži... Į šiuos akį veriančius vaizdus prieš ketvertą šimtų metų su viršum Barborą, lepūno karalaičio išrinktoji, viltingai žvelgė ir saulėtus lūkesčius džiaugsmo posmais narstė? Galbūt ir gūdziom nuojautom baugštinosi? Juk buvo čia nelemtų politikos painiavų atitrepta, lyg kalinė saloj užsklėsta. Nuošalioj vietovėj laikinai paslėpta. Galbūt čia ji gailiom ašarom mergišką sielvartą maldėsi? Gal ir žvaigždėtu karalienės vainiku viliojosi? O dienų dienom savo riterio ilgėjosi, jausmingus laiškėlius jam siuntė...

Ypač akin krinta pievutės vejų tankiai sužėlusių, grakščias galvaites nuo pažemės

pastiebusių anemonių gausa. Rausvai baltos taurelytės liaunai linguoja, tingiam vėjukui vos pūnojanč. Legenda mena, tai Barboros ilgesio ašaros čia kukliom gėlytėm sudygo – kasmet vis ankstybai atgyja, pražysta, jos graudų likimą mini. Ir ji pati čia buvo tik glebna gėlė pavasariško klestėjimo grožyje, trapi ir varganai vieniša. O gyvenimo grubios negandos greitai jos vizijas ir viltis nuožmiai palaužė...

Ten toji svetima, nedraugiška šalis! Ir pikta abuvoja, nepakantos klastų kupina nupekėlių dvariškių aplinkuma... Atšiauri atmosfera giedrių svajonių vaivorykštes bemat užsmagė... Kandūs geluoniai ir pasalūnų šnairavimai, pavydulių nuodingi žvilgsniai, kōktūs žodžių smeigtai: Ir niekingos, piktaširdės apkalbos... Net grasinta jauną karalienę Vysloj nuskandinti...

Piastų sostinėj ją tuoj prislėgė niaukios nuojautos. Ir glebną širdį apsmelkia nenumaldomas tėvynės ilgesys! Kartu ir siaubinga liga sužnyba pasalingos lemties gnaužtais. Kaipmat pakanda mūsų žemės leinutį žiedą...

Tuomet, o Viešpatie!

Kraupi šermenų vilkstinė šiaurėn... Į Vilnių! Laidotuvių procesija – kaip nuo Golgotos kalno... Pačiam karaliui pėda į pėdą šimtus mylių gedulingai lydint. Nes mylimos Barboros didis geismas, prašymas: namo! namo!.. Į mielą Vilnių vežkite mane, į Lietuvą! Tik ten – savojoj žemėj atilsėsiu...

PASAKŲ UPĖ

Balys Auginas

Petronėlei Orintaitei

*Rašau eilėraštį prie upės,
Ir žodžiai plaukia kaip laivai,
O paukštis, ant šakos nutūpęs,
Eiles skanduoja taip lengvai,*

*Kad iš vagos net upė kelias
Žydrū vaivorykštės lieptu,
Ir lyg žaltys, vingiuoja kelias,
Žolėj suklupeš ties šlaitu,*

*Kur groja karklai užkerėti
Lumzdeliais vėjo sūkury – –
Imu aš pasaka tikėti,
Kai saulė padega erkėti
Ir pasodina upės vidury – –*

Iš poezijos rinktinės "Metaforų smuikas"

APIE POLITIKIERIUS

Vladas Vijeikis

Prisipažinsiu nemuštas, kad priklausau tai žmonių grupei, kuri nepasitiki politikieriais, jų nemėgsta, o gal ir nekenčia. Amerikoje ta grupė vadinama tyliąja dauguma. Taigi mes tyliai nekenčiame. Nerėkiame, plakatų nenešiojame ir nieko politikieriams neduodame, kad jie pasiektų savo tikslus. Tą atlieka dideli biznieriai, kurie remia savo politikierius pinigais, kuriuos uždirbome mes.

Paskutinieji įvykiai parodė, kad politikieriai nėra jau tokie kvaili, kaip mes juos įsivaizduojame. Tai parodė Rusijos Dūma. Reikia prisiminti istoriją. Rusijos Dūma buvo įsteigta dar caro laikais. Ten buvo visokių. Buvo net trys beraščiai. Dabartinėje Dūmoje turbūt visi moka rašyti. Ir štai kaip įvyko.

Rusijos prezidentas B. Jelcin pristatė patvirtinimui naują ministerių pirmininką. Dūmai jis labai nepatiko ir vienbalsiai atmetė. B. Jelcin vėl pristatė, bet ir vėl dūmiečiai pasipriešino. Tada B. Jelcin pareiškė, kad jis paleis visą Dūmą namo – dirvas arti ar kitus naudingus darbus dirbti. Dūmos politikieriai ėmė naudoti savo smegenis, kuriuos labai retai varto. Bet čia – gyvybinis klausimas. Tad ėmė svarstyti su savo žmonomis, giminėmis ir kitais patarėjais. Kas atsitiks? Jeigu Dūma bus paleista, tai jie netenka gerų atlyginių, automobilių, "dačų" (vašarviečių) ir daugybės kitų gerų dalykų, įskaitant nemokamą plaukų apkirpimą. Žmonos čia suvaidino beveik lemiamą vaidmenį. Juk ir joms teks nusileisti keliomis pakopomis žemyn. Tad privačiai sako: "Vanka, nebūk kvailas. Pakelk ranką, kaip Jelcin nori. Ar tau balta duona nusibodo? Ir Vanka, ir visa Dūma taip ir padarė. Pradžioje vieningai balsavę "prieš", dabar – vieningai "už".

Taigi Dūmos nariai labai sparčiai žengia demokratijos kryptimi. Jie puikiai supranta savo bendraminčius, esančius Vakaruose. Pirmiausia reikia rūpintis savo kailiu, paskui – gal ir kitais. O besirūpinant savimi, kitiems mažai belieka

laiko.

Tad politikieriai nėra per daug kvaili. Jie žino, kur jų gerovė paliečiama. Tik nekreipia dėmesio į tuos, kuriems per rinkimus prižadėjo aukso kalnus.

* * *

Vienas mano pažįstamas (spėju, kad jis – kultūringas, nes skaito "Dirvą") sako:

– Vlada, paskutiniu metu pradėjai rašyti rimtus straipsnius. Anksčiau būdavo lyg daugiau jumor.

Nepradėjau su juo ginčytis ir įrodinėti, kad lietuviai iš senų senovės nesupranta jumor. Bet vis dėlto mane paveikė tokia pastaba. Tad kreipiausi į savo draugą Florijoną:

– Florijonai, man sako, kad aš rašau labai rimtus straipsnius, kad juose trūksta jumor. Ką tu manai?

– Vlada, tavo rimti straipsniai sukelia daugiau juoko, negu jumoristiniai. Politikieriai ir politologai dar daugiau jumor pateikia. Tik skirtumas, kad iš tavęs laukia jumor, o iš politikierių – rimties. Dabar viskas vyksta atvirkščiai. Ar supratai?

– Ne.

– Na va. Tau reikia eiti į politiką. Ar negalvoji kur nors kandidatuoti? Tu labai tiktum. Nežinai nei šiaip, nei taip. Tai yra gero politikieriaus požymis. Bet tau sunku varžytis su tokiais iškiliais politikieriumi, kaip A. Paulauskas. Jis, pralaimėjęs rinkimus, įsteigė naują partiją. Jų ir taip per daug. Bet jo partija vadinasi "Naujoji sąjunga". Paskelbė, kad neis nei į centrą, nei į dešinę, nei į kairę. Tiesiai į Paulauską. Jis bus tas naujasis fiureris, kuris ves Lietuvą į gerovę. Jam pagelbėti skuba jo tėvelis kagėbistas, sribai, kitokie niekšeliai. Prisdės ir po medžioklės iš Afrikos grįžęs jo globėjas A. Brazauskas. Kokia įdomi kompanija!

Ir taip su Florijonu svarstė, kur jumoras, o kur – rimtis, nepriėjome geros išvados. Atidėjome kitam kartui.

Autorių dėmesiui

Prikyrę bei pačias geriausias rekomendacijas turintys redaktoriai parengs Jūsų pateiktos knygos rankraštį spaudai: suredaguos, surinks kompiuteriu, suras tinkamą spaustuę.

Jums reikia išversti iš anglų kalbos į lietuvių arba atvirkščiai. Nedvejokite: mes tai padarysime greitai ir kokybiškai. Kreipkitės tel. 718-348-4709.

"VĖL SU MUMIS!"

Beata Čiurlionienė

Šių metų gegužės 9-10 dienomis Klyvlendo (Cleveland, Ohio) lietuvių sambūris "Gija" kviečia visus į Vytauto Kernagio koncertą ir vakaronę. Vytautas Kernagis gimė 1951 gegužės 19 d. aktorijų – Aleksandro Kernagio ir Gražinos Blynaitės šeimoje. Vytauto ryšys su menu ir muzika prasidėjo tėvų namuose, o vėliau tai buvo puoselėjama Vilniaus M.K. Čiurlionio meno mokykloje. 1969 metais Vytautas Kernagis įstojo į Vilniaus konservatorijos Aktoriaus meistriškumo fakultetą. Dar tebesimokydamas, jis nusifilmavo dabar jau legenda tapusiame filme "Mažoji išpažintis".

Vytautas Kernagis – dainuojamosios poezijos pradininkas Lietuvoje. Nuo 1965 m. jis pradėjo kurti dainas pagal savo ir geriausių Lietuvos poetų tekstus. M. Martinaitis, S. Geda, D. Saukaitytė, Vl. Šimkus, Vincas Mykolaitis-Putinas, J. Erlickas – tai keli iš daugelio poetų, kurių žodis Kernagio dainomis pasklido per visą Lietuvą. Vytauto Kernagio dainos – romantiškos baladės, kurių svarbiausia dalis – žodis, palydimas fortepijono arba gitaros akordais. "Purpurinis vakaras", "Baladė apie Severiutę", "Kukučio baladės", kalbančios apie žmogaus prigimtį, jausmų pasaulį, dorovines būties ypatybes, jau tapo neatskiriama Lietuvos muzikinio pasaulio dalimi.

Tarp Vytauto atliekamų kūrinių netrūksta ir "pašėlusių", ironiškų, arba, kaip sako pats aktorius, "durnų dainų". Vytautas Kernagis sugalvojo ir įkūrė garsųjį "Kabaretą tarp girnų", kur pirmą kartą nuskambėjo netrukus visų pamėgtos dainos: "Kolorado vabalai", "Santehnikas iš Ukmergės", "Kaip gražu miške".

Klyvlendiečiai turbūt gerai prisimena "Dainos teatro" pasirodymą 1989 metais, kurio sukūrimo idėja ir jos įgyvendinimas taip pat priklauso Vytautui Kernagiui. "Dainos teatras" padovanojo žiūrovams tokius "šlagerius", kaip "Širdelė mano", "Paukščiai", "Mūsų dienos kaip šventė".

Be savo koncertinės veiklos, Vytautas Kernagis

veda populiarias Lietuvos televizijos laidas "Paskutinis šansas" ir Muzikinis viešbutis", rengia įvairius pristatymus. Vienas iš paskutiniųjų jo darbų – balandžio 29 d. Vilniuje įvykęs žurnalo "Cosmopolitan" (lietuvių kalba) pristatymas. Be Vytauto Kernagio jau nebeįsivaizduojami tokie renginiai, kaip "Miss Lietuva" ir "Mrs. Lietuva" bei didžiausia Lietuvos roko šventė "Nida".

Vytautas Kernagis yra išleidęs kelias plokšteles, garsajuostes ir keturis kompaktinius diskus: "Akustinis" (jame skamba Vytauto Kernagio baladės), "Kabaretas tarp girnų", "Abėcėlė" (geriausios "Dainos teatro" dainos) ir "Baltas paukštis", kuris dar net Lietuvoje nebuvo parduvinėjamas. Pastarajame diske skamba ir daugeliui žinomos dainos – "Šaukiu aš tautą", "Strazdo baladės", "Gastrolės Amerikoje" (kurioje, beje, minimas ir Klyvlendas) bei naujos, dar negirdėtos Vytauto Kernagio dainos. Visus šiuos muzikinius įrašus bus galima įsigyti, atvykus į kon-

certą.

Vytautas yra apkeliavęs daugybę Lietuvos miestų ir miestelių, kelis kartus koncertavęs JAV ir Kanadoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Rusijoje, Vokietijoje, pasiekęs net ir tolimąją Australiją. Visur jo koncertai sulaukia labai palankių atsiliepimų, nes juose – ne tik dainos, bet ir komentarai, linksmos istorijos. Pirmoji koncerto dalis dažniausiai pasižymi lyriškumu, ramia muzika, bet į pabaigą jos nuotaika keičiasi, vis linksmėja. Jos pabaigoje žiūrovai dainuoja kartu su Vytautu. O antroji dalis primena repeticiją prieš Dainų ir šokių šventę, nes tada publika jau ne tik dainuoja, bet ir šoka...

Tad dar kartą visus kviečiame į Vytauto Kernagio koncertą, kuris įvyks Klyvlende gegužės 9 dieną 7:30 val. vakaro, viršutinėje Lietuvių namų salėje. O norinčius artimiausią pabendrauti su Vytautu, kviečiame į vakaronę, kuri įvyks gegužės 10 d. Lietuvių namų restorano salėje 7:00 val. vakaro.

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

KAIP PERMAINOS VEIKIA JAUNIMO KULTŪRĄ?

(Atkelta iš 6 psl.)

Tačiau kodėl nepagalvoja, ar jie surengė savo vaikams nors vieną gražų, tikrai pavykusį renginį? Vykdydami švietimo reformą, matyt, apie tai bus pamiršę: **kultūra juk toks paprastas dalykas...** Juokėmės iš privalomų klasių valandėlių, tačiau kada, jei ne jų metu, jaunimą mokyti elementarių bendravimo, etikos dalykų? **Kodėl, dėdės, pasijuntate nejaukiai, kai piemengalys pirmas paduoda ranką pasisveikinti?** O gal reiktų pagalvoti, kad kažką padarėte ne taip, kažko nepasakėte, vykdydami savo reformas? Ar bus jos sėkmingos, jei net gimnazijoje niekaip neprisirošama skirti tėto žmogui, kuris rūpintųsi mokinių kultūrinio lavinimu?

Kad šiuolaikinis jaunimas bus labai kultūringas, naivu būtų tikėtis vien todėl, kad jis matė, kaip buvo vykdomos visos permainos. Juk tuo metu jis brendo. **Šalies valdymas, privatizacija, žemės gražinimas, rinkimai – kiek daug čia būta melo, demagogijos, niekšybės.** Kai visa tai vyko, jaunimas juk nebuvo nei aklas, nei kurčias. Nors gal būtų buvę geriau, jei jis toks būtų buvęs... Jei suaugę riejas Seime, už dyką perkasi namus, draugams raižo žemės gabalus, meluoja per rinkimus, tai kas pasakys jaunimui, kad jis turi būti kitoks, ne toks blogas, ne toks veidmainis, ne toks sukta?

Suaugę deda viltis į dabar augantį jaunimą – jis bus labiau išsilavinęs, sąžiningesnis, "nesugadintas anos sistemos", tad geriau valdys, geriau dirbs. Tačiau net kaimo bernelis mato, kiek daug apgaulės būta gražinant žemę. O mokslų paragavęs studentas supranta, kad ir įstatymą, jei labai nori, gali pakeisti vienas žmogus. Tad galima daryti išvadą, kad suaugusieji – **permainų organizatoriai – pamiršo vieną svarbų dalyką – sąžiningumą.** Todėl nors dabar būkite sąžiningi ir pripažinkite, kad buvote neteisūs, kad jaunimui kuriate taisykles, kuriose sau taikote "išimtis".

Akivaizdi taufos tragedija, vykstant permainoms, buvo aukštojo mokslo nuvertinimas. Didžioji dalis galinčio mokyti jaunimo pradėjo dirbti be jokio išsilavinimo, pasiteisindami tuo, kad priešingu atveju jie praleis progą pakankamai užsidirbti sau ateičiai. Skaudžiausia tai, kad jie buvo teisūs.

Labai skiriasi pajamos buvusių klasių draugų, iš kurių vienas nuėjo pardavinėti mašinų, o kitas ryžosi šturmuoti mokslo aukštumas. **Vienas liko beveik be kultūros, kitas – beveik be pinigų.** Suprantama, yra išimčių, tačiau sutikite, kad stumdymasis turguose, prekyba kioskuose ir sandėriai su įtartiniais asmenimis gero elgesio jų neišmokė. Jie neturėjo laiko skaityti knygų ir samprotauti apie tai, kad nepakanka patenkinti vien savo egzistencinius poreikius.

Lietuva gali džiaugtis, kad padėtis bent šiek tiek keičiasi. Susipratę įmonių, firmų savininkai ryžtasi gauti diplomus, tiesa, tam sunaudodami daugiau savo uždirbtų pinigų, nei laiko ar darbo. Na, bent diplomų skaičius rodys, kad išsilavinusio jaunimo skaičius Lietuvoje auga.

Nežinau kodėl, tačiau atrodo, kad anksčiau studentai buvo išradingesni, linksmesni, žingeidesni. Dabartinių studentų gyvenimą pati turiu progą stebėti, o apie ankstesnių žinau iš pasakojimų tų žmonių, kurie prieš gerą dešimtmetį buvo studentais. Tad kuo skiriasi dabartinių studentų ir į ketvirtą dešimtį įkopusių žmonių – buvusių studentų, kultūra? Anie studijavo, dirbo kolchozuose, nusirašinėjo, užė bendrabučiuose, grojo gitaromis. Dabartiniai studijuoja, nuširašinėja, kartais linksminasi... Didesnių skirtumų lyg ir nėra. Tačiau mažų yra ir labai daug. Pirmiausia bendrabučiuose jau neverda tas linksmas studentiškas gyvenimas su gitarų grojimais, pačių sugalvotomis išdaigomis. **Daugiausia ramiai stumiamos dienos kambariuose ir rėkajama savaitgaliais. Studentai per mažai bendrauja vieni su kitais, ypač skirtingų socialinių sluoksnių.** Turtingi tėveliai savo dukrelėms ir sūneliams nuomoja arba net nuperka butus. Tai dažniausiai ir nulemia ratą žmonių, su kuriais bendraujama. Skirtinga socialinė padėtis paskutiniu metu yra daug ryškiau pastebima studentų bendravime, nei ankstesniais dešimtmečiais.

Negalima daryti tokių apibendrinimų, kaip ir pasakymas, kad studijuojantis jaunimas Lietuvoje yra aukštos kultūros. Oi, kaip būtų gerai, kad jis toks būtų! Deja, yra išimčių. Kažin, ar neraudamas save kultūringu drįstu vadinti bendrabučio "siaubas", antrus metus sėdintis

pirmame kurse, per sesiją taip ir neišsiblaivęs jaunikaitis? O gal nesuabejosite panelės išsprusimu, kuri baigė universiteto keturis kursus nė karto nebuvusi nė viename Kauno teatrų spektaklyje? Pinigų stygiumi galima pateisinti tik tuos, kurie sakys, kad per brangu kiekvieną mėnesį nueiti į studentišką renginį – Pigiau kaip už 10 litų bilieto niekur negausi. Ir tai bus tiesa. **Kai kam tai tikrai per brangu. Permainos kai kam užkirto kelią juose dalyvauti.** Anksčiau juk dauguma jaunimo renginių buvo nemokami!

Kad daugėja jaunimo, vaikščiojančio į bažnyčią, tokių duomenų nėra. Jau pačioje permainų pradžioje čia, kaip ir kitose srityse, buvo persistengta. Vietoj kvietimo, skatinimo buvo naudojama prievarta. Kai kur atvira, kai kur nevykusiai slepiama, tačiau jau vien todėl sulaukusi pasipriešinimo. Atsime, teko man su šešiais savo klasių draugais patirti viešą klebono pasmerkimą už tai, kad nelankome tikybos pamokų. Kliuvo ir tėvams, kad neprivertė mūsų atsisakyti kito dalyko – dainavimo pamokų, siūlomų kaip pakaitalo. Tik kaip graudžiai juokinga buvo klausytis, kaip klasių draugai pasakojo ne visai nekaltus anekdotus, kuriuos jie buvo išgirdę per ... tikybos pamokas. Vėl apsirakta, leidus šventus, tiek metų draustus dalykus nešti žmonėms, kurie tam nepasiruošę ar net neturi moralinės teisės. **Gal manote, kad nejuokingai vaikams skambėjo Dievo žodis iš buvusios pionierių vadovės lūpų?** O gal jaunimui galima dėstyti, aiškinti, įrodinėti viską, nesvarbu kas tu, kokia tavo siela ir mintys? Įrodinėti ir dėstyti galima, tik nežinia, ar jie patikės ir gerbs tave. Jei tavo dėstomi principai skiriasi nuo tavo paties gyvenimo, tai tikrai ne.

Kai tikėti "šviesia ateitimi" nebebuvo prasmės, o kažkuo tikėti norėjosi, tada jaunimui buvo tikrai sunku. Pasimetę tėvai ir mokytojai, patys nebeatskirdami, kas šventa, amžina ir tikra, vargiai begalėjo drąsiai ir, svarbiausia, nuoširdžiai perduoti gilų, prasmingą savo senelių tikėjimą. Svarbiausia juk, kad žmogus nors kažkuo tikėtų, nors tuo, kad yra gėris, kad yra tiesa, kad yra amžinos vertybės.

(Tęsinys – kitame numeryje)

MOTINOS DIENAI

Marija – Dievo Motina. Skulptūra šv. Jurgio bažnyčioje. G. Juškėno nuotr.

JURGINĖS PADANGĖJE

Graziai praėjo Atvelykio šventė šv. Jurgio parapijoje. Po Mišių į šalę susirinko parapijiečiai ir gausūs jų bičiuliai. Klebonui kun. J. Bacevičiui palaiminus Velykinį stalą, visi skaniai pasivaišino. Du jauni šv. Jurgio parapijiečiai priėmė Sakramentus: C. Bacevičius priėmė Pirmąją Komuniją, o J. Prankas – Suvirtinimo Sakramentą. Užbaigta Lietuvių katalikų Religinės Šalpos metinė rinkliava. Aukos perduotos vietiniam L.K.R.Š. komitetui.

Gegužės 10 d. švęsime Motinos dieną. Mišios bus aukojamos už mūsų gyvas ir mirusias motinas. Po Mišių salėje bus metiniai Motinos Dienos priešpiečiai visoms mūsų motinoms. Juos gamins ir motinas vaišins parapijos vyrai.

Šv. Jurgio parapijos karo veteranų postas gegužės mė-

nesį kasdien praveda dovanų traukimus. Savaitės dienos laimėjimas – \$40 ir šeštadienio laimėjimas – \$75. Ger.J.

VERTA APLANKYTI

• Gegužės 9 d. – Gamtos istorijos muziejuje atidaromas Jephtha Homer Wade II brangenybių kambarys. Cleve Museum of Natural History, 10:00 v.r. – 5:00 v.p.p. 1 Wade Oval Dr., University Circle. Tel. 216/231-4600, ext. 363.

• Gegužės 9 d. – Cleve Institute of Music – Benefit: "S'Wonderful" – koncertas. 6:30 v.v. 11021 East Blvd. Tel. 216/791-5000.

• Gegužės 9 d. – Tarpautinė parlekiančių paukščių diena – Intern'l Migratory Bird Day. Cleve metroparkų zoologijos sodas, 8:00 v.r. – 4:00 v. p.p., 3900 Wildlife Way. Tel. 216/ 661-6500, ext.290. Nemokama. Ger.J.

Amžinybėn iškeliauvus
mūsų skyriaus nariui

A.†A.

ALBERTUI MISIŪNUI

nuoširdžiai užjaučiame liūdesyje pasilikusią žmoną ELENA, dukras RŪTA, RAMUTĘ ir VALENTINĄ su šeimomis bei kitus gimines ir artimuosius – čia ir Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos
St. Peterburgo skyriaus
valdyba ir nariai

St. Petersburg, FL.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- GEGUŽĖS 10 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai – parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba.
- GEGUŽĖS 25 d. 8:30 v. ryto – Memorial Day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.
- GEGUŽĖS 30-31 d. – Atėitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijos patalpose. Šeštadienį – Bostono vyrų seksteto koncertas, sekmadienį – šv. Mišios ir akademija.
- BIRŽELIO 14 d. Pabaltiečių tragiškojo birželio minėjimas – šv. Jurgio parapijoje.
- LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje.
- RUGPJŪČIO 9 d., sekmadienį – "Dirvos" savaitraščio ir "Vilties" draugijos gegužinė.
- SPALIO 10 d. – Baltiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltiečių komitetas.
- SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".
- SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis – Dievo Motinos parapijos Didžiojoje salėje.
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvių namuose Klyvlendo ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimą.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

JAV LB ir Lietuvos Seimo komisijos nariai – susitikime su klyvlendiečiais. Iš kairės: Liūda Rugienienė, Juozas Ardys ir Dalia Puškorienė. *V. Bacevičiaus nuotr.*

LIETUVIŠKOJE MOKYKLOJE

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos "Švyturio" kursų mokiniai – namų ruošos pamokoje. *V. Bacevičiaus nuotr.*

"GIJOS" sambūrio renginių kalendorius

- GEGUŽĖS 9 d. 7:30 v.v. – Vytauto Kernagio koncertas "Vėl su jumis" Lietuvių namų viršutinėje salėje. Bilietai: užsakius iš anksto – \$10.00, vietoje – \$12.00. Vaikams iki 12 metų – nemokamai. Dėl bilietų teirautis tel. 481-0011 arba sekmadieniais po pamaldų.
- GEGUŽĖS 10 d. 7:00 v. v. – vakaronė su Vytautu Kernagiu Lietuvių namų restorano salėje. Prie durų bus renkamos aukos.

"DIRVAI" AUKOJO

R.Karlove, Glenview IL	90	M.Kriščiūnas Canton T. MI	10
G.Leonas, Bradford NH	50	V.Klabis, Melbourne FL	5
A.Muliolis, Euclid OH	50	A.Mockus, Miami FL	5
Dr.J.Žukas, Baltimore MD ..	35	B.Dūda, Los Angeles CA	5
B.Flynn, Madeira OH	25	S.Gładkauskas, Detroit MI	5
L.Petronis, Dearbn Hts. MI	25		
K.Tautvydas, Lake El. MH	25	B.Steponis, Seven Hills OH	25
A.Valavičius, Chicago IL ...	25	L.Špokas, Crystal L. IL	15
J.Šišas, Santa Monica CA ...	25	(Šių dviejų prenumeratorių pavardės per neapsižiūrėjimą nebuvo paskelbtos 1997 m. liepos mėnesį. Už klaidą atsiprašome.)	
J.Sonta, Akron OH	25	Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.	
V.Adomavičius, Plano TX	20	<i>Juozas Biliūnas</i>	
R.Dovydaitis, Dalton PA	15	<i>Administratorius</i>	
K.Cičėnas, Woodridge IL ...	15		
S.Baras, Oak Brook IL	15		
Dr.A.Grushnys, Wichita KS	15		
B.Gasparaitis, Tamar. C. FL	10		
V.Kaminskas, Cor. D.M. CA	10		
Dr.D.Giedraitis, Mich.Ct IN	10		

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998
Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis.

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road Cleveland, OH. 44119 (216) 486-2530

2412 Cedarwood Road Pepper Pike, Oh. 44124 (216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

MIRTA

G. Nenartavičius

Gaila, bet dabar šį smulkiais, pailgais storozdiais lapeliais ir baltais žiedeliais pasipuošiantį krūmelį bent jau Lietuvoje retai kur bepamatysi. Peržydėjusi mirta pasidabina stipriai aromatingomis juodomis uogomis. Jos ir lapeliai maloniai kvepia. Neveltui senovėje buvo prausiamasi ant mirtų užpiltu vandeni. Žmonės galvodavo, kad odai tai suteikia skaistumo. Spiritinis mirtos antpilas buvo laikomas sveikatos ir žvalumo elektryu. Tikėta, kad net nulaužta mirtos šakelė suteikia jėgų kelionėje.

Kuklus augaliukas senovės Graikijoje buvo aukščiausios valdžios ir garbės ženklas. Romoje mirta buvo paskirta grožio deivei Venerai. Aplink jos šventyklas žaliavo mirtų giraitės, mirtomis puošė jos statulas.

Paprastoji mirta kilusi iš Viduržemio jūros pakrančių. Ji žiemą geriau auga vėsiuose kambariuose, o vasarą - balkone ar sode, pusiau pavėsyje. Dirva mirtai ruošiamą iš durpžemio ir velėninės žemės, paimtos lygiomis dalimis. Kambariye ši gėlė gerai auga prie lango, pastatyta ne per šiltoje vietoje. Jai kenkia

sausas oras. Nepakenčia kalkingo, chloruoto vandens. Žiemą laistoma saikingai, bet per džiovinus žemę ar laikant per šiltame kambariye, ima gelsti ir kristi jos lapeliai. Vasarą laistoma gausiai ir tręšiama. Dauginama 5 - 10 cm ilgio nesumedėjusiais ūgliais. Geriausiai išsisknija vasarą. Jei norime turėti gražiai nauaugusį, norimos formos krūmelį, galime genėti. Mirta lengvai pakelia karpymą, nors tuomet mažiau žydi.

Mūsų močiutės mirtą kambariuose augindavo gana dažnai, Literatūroje aptikau, kad kai kuriose vietovėse lietuvaits iš jos šakelių ant galvos savo vestuvių dieną net vainikėlių užsidėdavusios. Mirtą vestuvine gėle, panašiai kaip mes rūtą, laiko mūsų kaimynai latviai.

SKELBIMAS
Parduodamos
naujos
automatinės durys
vienos mašinos
garažui.
Kreiptis tel.
(216) 486-3912.

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

Skambinkite *Telegroup* atstovui
ATLANTIC EXPRESS CORP.
dėl platesnės informacijos ir telefono
pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALL BACK SERVICE**
SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje,
Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr.
ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.
Užsisakykite amerikietiško maisto kompleksus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Paskutinė skiltis

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Neklystančios mintys

Istorikas Kritijus rašo, kad Solonas, jei nebūtų buvęs taip užimtas politika, tikriausiai galėjo tapti didžiu poetu, "ne mažesniu už Homerą ir Heziodą".

Tuo įsitikinau ir aš, patyrinėjęs kai kuriuos gabiais atrodančius žmones. Štai mano bičiulis Klausutis, jei būtų mokėjęs rašyti, tikriausiai būtų tapęs antruoju Maironiū!

* * *

Senbernis - tai žmogus, kuris visą savo gyvenimą rimtai galvoja apie vedybas.

* * *

Atlyginimas - tai pinigai, kurių dalį pasilieka valdžia, o kita dalį - žmona.

* * *

Vidutinis amžius yra tada, kai vyras nebeina jaunyn, o moteris - senyn!

* * *

Žmonės sako, kad lašas po lašo ir kvailiausią protą pratašo.

* * *

Istorija kartojasi, bet kainos dvigubėja!

* * *

Dietininkas Baladūnas, kuriam gydytojas liepė prisilaikyti Vydūno dietos, savo bičiuliams sakydavo: "Ir kasdien valgydamas vištieną, kiaušinių dėti neišmoksi. (O tai - ypač svarbu prieš Velykas.)"

* * *

Autoriaus ir kritiko nuomonės sutapo: kritikui nepatiko romanas, autoriui - recenzija!

* * *

Gamta nemėgsta tuštumos: kai galvoje trūksta smegenų, ją užpildo pavydas!

Šiais laikais visi "turi problemų": jaunoji karta - su narkotikais, o senimas - su "taksais".

Pirmasis pavydas

Vieną vakarą, kai Adomas grįžo namo vėlai, jį pasitikusi Ieva ėmė pikta bartis:

- Tu susiradai kitą moterį, prisipažink!

Adomas atkirto:

- Nebūk juokinga, juk tu esi vienintelė moteris ant šios žemės!

Kai tą naktį Adomas jau buvo beužmiegas, jis pajuto, kad kažkas kutena jo krūtinę. Pramerkęs akis, pamatė Ievą:

- Ką tu darai?

- Aš skaičiuoju tavo šonkaulius!

Neapsimoka juoktis

Svečiai linksmai leido laiką, pasakodami juokingus anekdotus. Staiga vienas svečių paklausė:

- Kodėl nėra anekdotų apie teisininkus ir advokatus?

- Matot, - kiek pagalvojęs atsiliepė šeimininkas. - Advokatai ir kiti teisės žinovai netiki, kad juos galima padaryti juokingais, o visi kiti galvoja, jog advokatai yra per brangūs, kad apie juos galėtum kalbėti juokais!

Geniali žmona

Žmona klausia susimąsčiusio vyro, žingsniuojančio po miegamąjį:

- Ko neini gulti? Juk jau trečia valanda nakties!

- Ak, mieloji, - sako vyras, - turiu tokį didelį rūpestį, kuris mane kankina. Aš pasi-

skolinau iš mūsų kaimyno tūkstantinę ir privalau ją grąžinti rytoj! Bet pinigų neturiu!

Žmona iššoka iš lovos, atidaro langą ir šaukia:

- Ei, Bitinai, Bi - ti - nai!

Pagaliau priešais stovinčio namo langas atsidaro:

- Kas yra? Ko šūkaiji? Bene gaisras?

- Ar žinai, kad mano vyras tau skolingas tūkstantinę? Tai žinok, kad jis jos neturi!

Po to ji vėl uždaro langą ir sako vyrui:

- O dabar eik gulti ir nebesirūpink. Tegul jis visą naktį vaikšto po kambarį!

Sveikas patarimas

Pas psichiatrą ateina žmogelis ir skundžiasi:

- Daktare, gelbėk mane! Aš sergu amnezija ir dažnai užmirštu, ką darau. Ką man patarsit?

- Pirmiausia, sumokėk man iš anksto! Tada ramiausiai eik namo ir ... pamiršk apie tai!

Simptomas

Psichologijos profesorius aiškina apie psichiškai nesveikų žmonių ligų simptomus, išsamiai nagrinėja maniakų ir visokių kitų keistulių nuotaikas. Paskui klausia studentų:

- Kaip jūs pavadintumėt tokį žmogų, kuris ką tik laktė aplink, šūkaudamas ligi užkimimo, bet jau po minutės atsisėda ir ima nesuvaldomai raudoti?

Studentas pakelia ranką:

- Tai - mūsų futbolo teisėjas!

TAU PA
Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI
Prieš perkant naują mašiną - pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom - nuo 7.0% Naudotom mašinom - nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000